

***PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w ŚREMIE***

***Ocena stanu sanitarnego
i sytuacji epidemiologicznej powiatu śremskiego
w roku 2024***

*mgr Urszula Sitnicka
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Śremie*

.....
opracował

Śrem, dnia 13 marca 2025 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.	3
II.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.	4
III.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności, Żywności.	13
IV.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej.	25
V.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Pracy.	39
VI.	Ocena warunków sanitarno-higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	47
VII.	Główne zagadnienia realizowane w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.	56
VIII.	Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.	65
IX.	Działalność kontrolno-represyjna.	80
X.	Wnioski końcowe.	81

I. Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Jednostki organizacyjne PIS na każdym szczeblu podejmują działania, mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wśród celów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. należy wyróżnić:

1. Doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych.
2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego w obszarze produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, substancji chemicznych i ich mieszanin, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, nowych substancji psychoaktywnych, środków zastępczych.
3. Wzmocnienie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.
4. Dalsza informatyzacja Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie obszaru bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny środowiska, nadzoru nad chemikaliami, promocji i edukacji zdrowotnej, epidemiologii, nadzoru i kontroli, obiegu dokumentów.
5. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego wody poprzez przygotowania do wdrożenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w związku z implementacją dyrektywy 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym aktów wykonawczych oraz rozwiązań praktycznych funkcjonowania nowego systemu.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie realizowali obowiązki statutowe wynikające w szczególności z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz innych przepisów wykorzystywanych w realizacji powierzonych zadań. Obejmują one zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia oraz promowanie zdrowego stylu życia.

II. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w latach 2023-2024.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie sytuację epidemiologiczną w bieżącym roku sprawozdawczym można uznać za stabilną.

W 2024 r. zaobserwowano minimalny spadek zgłoszeń na wybrane choroby zakaźne (objęte obowiązkiem zgłaszania do Inspekcji Sanitarnej) i utrzymujący się spadek zachorowań na Covid-19.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych kształtowała się następująco:

W roku sprawozdawczym 2024 w odróżnieniu od 2023 roku nie zanotowano zachorowań na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter* (2023 r. - 1 zachorowanie)
- wirusowe zakażenia jelitowe niekreślone (2023 r. - 2 zachorowania)
- Listerioze (2023 r. - 1 zachorowanie)
- inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie (2023 r. - 4 zachorowania)
- różyczkę (2023 r. - 1 zachorowanie)
- bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w innych chorobach objętych MZ-56 (2023 r. - 2 zachorowania)
- bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, niekreślone (2023 r. - 1 zachorowanie)
- inne wrodzone – toksoplazmoza (2023 r. - 1 zachorowanie).

Nowe zachorowania, które zanotowano:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub *pseudotuberculosis* (1 zachorowanie)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe niekreślone (3 zachorowania)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 (2 zachorowania)
- choroba meningokokowa inwazyjna – posocznica (1 zachorowanie)

- choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna, zespół wstrząsu toksycznego (2 zachorowania)
- kiła, inne postacie kiły i kiła niekreślona (1 zachorowanie),
- rzeżączka (5 zachorowań),
- choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*, inwazyjna – posocznica (1 zachorowanie).

Wzrosła zapadalność na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* (2023 r. - 28 zachorowań, 2024 r. - 29 zachorowań)
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy (2023 r. – 5 zachorowań, 2024 r. - 25 zachorowań)
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy (2023 r. - 1 zachorowanie, 2024 r. - 8 zachorowań)
- wirusowe zakażenia jelitowe, inne określone (2023 r. - 4 zachorowania, 2024 r. - 24 zachorowania),
- wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 (2023 r. - 5 zachorowań, 2024 r. - 21 zachorowania)
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem (2023 r. - 67 zachorowań, 2024 r. - 74 zachorowania)
- krztusiec (2023 r. - 1 zachorowanie, 2024 r. - 25 zachorowań),
- choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna - ogółem (2023 r. - 8 zachorowań, 2024 r. - 10 zachorowań)
- choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna – inna określona i nieokreślona (2023 r. - 2 zachorowania, 2024 r. - 3 zachorowania)
- kiła wczesna (2023 r. 2 zachorowania, 2024 r. – 4 zachorowania),
- styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień (2023 r. – 7 przypadków, 2024 r. - 11 przypadków)
- choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna – posocznica (2023 r. - 4 zachorowania, 2024 r. - 5 zachorowań)
- choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*, inwazyjna – ogółem (2023 r. - 1 zachorowanie, 2024 r. - 2 zachorowania)

- zakażenia wirusem RSV – ogółem (2023 r. – 24 zachorowania, 2024 r. - 56 zachorowań)
- Zakażenia wirusem RSV – w tym u dzieci do lat 2 (2023 r - 11 zachorowań, 2024 r. – 29 zachorowań)
- Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego (2023 r. - 199 zachorowań, 2024 r. - 300 zachorowań).

Spadła zapadalność na:

- Salmonelloza – zatrucie pokarmowe (2023 r. - 13 zachorowań, 2024 r. - 9 zachorowań)
- Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – w tym dzieci do lat 2 (2023 r. - 25 zachorowań, 2024 r. - 21 zachorowań)
- Płonica (szkarlatyna) (2023 r. - 90 zachorowań, 2024 r. - 74 zachorowania)
- Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna – róża (2023 r. - 6 zachorowań, 2024 r. – 5 zachorowań)
- Bolerioza z Lyme – ogółem (2023 r. - 20 zachorowań, 2024 r. - 13 zachorowań)
- Ospa wietrzna (2023 r. - 666 zachorowań, 2024 r. - 166 zachorowań)
- wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe i BNO (2023 r. - 5 zachorowań, 2024 r. - 2 zachorowania)
- wirusowe zapalenie wątroby typu C – przewlekłe i BNO (2023 r. - 5 zachorowań, 2024 r. - 2 zachorowania)
- choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna – ogółem (2023 r. - 9 zachorowań, 2024 r. - 8 zachorowań),
- grypa ogółem - (2023 r. - 9 zachorowań, 2024 r. - 4 zachorowania)
- zakażenia SARS-CoV-2 - Covid-19 – przypadki potwierdzone (2023 r. - 824 zachorowania, 2024 r. - 497 zachorowań)
- zakażenia SARS-CoV-2 - Covid-19 – przypadki możliwe (2023 r. - 25 zachorowań, 2024 r. - 2 zachorowania).

Na tym samym poziomie utrzymała się zachorowalność na:

- Giardioza (3 zachorowania)
- nowo wykryte zakażenia HIV (2 zachorowania),
- świnka (1 zachorowanie),
- choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (1 zachorowanie).
- choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna – inna określona i nieokreślona (6 zachorowań),
- choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*, inwazyjna – inna określona i nieokreślona (1 zachorowanie)
- grypa u dzieci w wieku 0-14 lat (4 zachorowania)

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2022	2023	2024
1	A00	Cholera ^{UE}		-	-	-
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}		-	-	-
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}		-	-	-
4	A02.0	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}	1	13	9
5	A02.1		posocznica ^{PL}	-	-	-
6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}	-	-	-
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozą) ^{UE}		-	-	-
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL 4)}	-	-	-
9 +	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}	-	-	-
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	-	-	-
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	-	2	-
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	1	-	1
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	37	28	29
14	A04.8		inne określone	-	-	-
15	A04.9		nieokreślone	-	-	3
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾		-	-	2
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	-	-	-
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	-	-	-
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	-	-	-
20	A05.3-8		inne określone	-	-	-
21	A05.9		nieokreślone	-	-	-
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾		-	-	-
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}		2	3	3
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}		-	-	-
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	91	5	25
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	1	1	8
27	A08.2-3		inne określone	11	4	24
28	A08.4		nieokreślone	2	2	-

29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾		43	5	21
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	107	67	74
31			w tym u dzieci do lat 2	33	25	21
32	A20	Dżuma ^{UE}		-	-	-
33	A21	Tularemia ^{UE}		-	-	-
34	A22	Wąglik ^{UE}		-	-	-
35	A23	Brucelozę: nowe zachorowania ^{UE}		-	-	-
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}		-	-	-
37	A27	Leptospiroza ^{UE}		-	-	-
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}		-	-	-
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		-	-	-
40	A32	Listerioza ^{UE}		-	2	-
41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem	-	-	-
42	A33		noworodków	-	-	-
43	A36	Błonica ^{UE}		-	-	-
44	A37	Krzusiec ^{PL}		1	1	25
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		7	90	74
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL 8)}	ogółem	-	-	1
47	A39.0; A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	-
48	A39.1-4		posocznic	-	-	1
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona	-	-	-
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL 9)}	ogółem	6	8	10
51	A46		róża	5	6	5
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	-	-	2
53	B95.0/O85		gorączka połogowa	-	-	-
54	B95.0/ (...)	Legionelloza	inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾	1	2	3
55	A48.1		choroba legionistów ^{UE/PL}	1	-	-
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}	-	-	-
57	A50	Kiła ^{UE/PL}	wrodzona	-	-	-
58	A51		wczesna	-	2	4
59	A52		późna	-	-	-
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	-	-	1
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		1	-	5
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}		-	-	-
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		1	4	-
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	15	20	13
65			neuroborelioza ^{UE}	1	-	-
66	A70	Ornitiozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		-	-	-
67	A75	Dzura wysypkowy		-	-	-
68	A78	Gorączka Q ^{UE}		-	-	-
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy ¹¹⁾		-	-	-
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	-	-	-
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	-	-	-
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	-
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	-	-	-
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	-	-	-
75	A81		inne i nieokreślone	-	-	-
76	A82	Wścieklizna ^{UE}		-	-	--

77	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		5	7	11
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		-	-	-
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	-	-	-
80	A81.1;A83; A85;B02.0		inne określone	-	-	-
81	A86		nieokreślone	-	-	-
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾	-	-	-
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	-
84	B00.3		opryszczkowe	-	-	-
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nieokreślone	1	-	-
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾	-	-	-
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}		-	-	-
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}		-	-	-
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		-	-	-
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}		-	-	-
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}		-	-	-
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	-	-	-	-
93	A96.0-1,8-9; A98.0-2,5-8,A99		-	-	-	-
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		-	-	-
95	B01	Ospa wietrzna		221	666	166
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		-	-	-
97	B04	Ospa małopía ^{UE}		-	-	-
98	B05	Odra ^{UE}		-	-	-
99	B06	Różyczka ^{UE/PL}		-	1	-
100	B08.8	Pryszczycza		-	-	-
101	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	-	-	-
102	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}	-	-	-
103	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}	3	5	2
104	B17.1		typu C - ostre – ogółem ^{UE/PL}	-	-	-
105	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE	-	-	-
106	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}	6	5	2
107	B17.0,2-9; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone	-	-	-
108	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		-	-	-
109	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		2	2	2
110	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		1	1	1
111	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		-	-	-
112	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		-	-	-
113	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-
114	B75	Włośnica ^{UE}		-	-	-
115	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	7	9	8
116	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	1	1
117	A40.3		posocznica	1	4	5
118	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	6	6	6
119	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}		-	-	-
120	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> ,	ogółem	-	1	2
121	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	-
122	A41.3		posocznica	-	-	1

123	A49.2;J14; B96.3/(...)	inwazyjna ^{UE/PL 20)}	inna określona i nieokreślona	-	1	1
124	G01;G04.2; G05.0	Bakteryjne zapalenie	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾	-	2	-
125	G00.2-8;G04.2	opon	inne określone	-	-	-
126	G00.9;G04.2	mózgowych i/lub mózgu	inne, nieokreślone	-	1	-
127	G03	Zapalenie opon mózgowych	inne i nieokreślone	-	1	-
128	G04.8-9	Zapalenie mózgu	inne i nieokreślone	-	-	-
129	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL, 22)}		-	-	-
130	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	6	9	4
131			u dzieci w wieku 0-14 lat	5	4	4
132	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}	-	-	-
133	P35.8		choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}	-	-	-
134	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	-	-	-
135	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}	-	1	-
136	P37.2		listerioza ^{UE}	-	-	-
137	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	-	-	-
138	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}		-	-	-
139	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) ^{UE}		-	824	497
140		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe ^{UE}		-	25	2
141	T60	Zatrucia pestycydami – ostre ²³⁾		-	-	-
142	T61	Zatrucia naturalnie	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	-	-	-
143	T62.0	toksycznymi substancjami	grzyby	-	-	-
144	T62.1-2	spożytymi jako pokarm ²³⁾	jagody i inne części roślin	-	-	-
145	T64	Ostre zatrucia żywnością	mikotoksyny	-	-	-
146	-	skażoną	dioksyne	-	-	-
147	-	biologicznie i/lub chemicznie	polichlorowane bifenyle	-	-	-
148	-	²³⁾	inne określone i nieokreślone	-	-	-
149	-	Ciężkie ostre zapalenia	prawdopodobne	-	-	-
150	-	wątroby o nieustalonej etiologii ^{UE, 24)}	powiązane epidemiologicznie	-	-	-
151	J12.1;J20.5; J21.0;B97.4/(...)	Zakażenia wirusem RSV	ogółem	-	24	56
152			w tym u dzieci do lat 2	-	11	29
153	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾		-	199	300

W 2024 r. najwięcej zachorowań zarejestrowano w pierwszym i czwartym kwartale, w latach poprzednich więcej zachorowań zarejestrowano w pierwszej połowie roku.

Borelioza

W bieżącym roku sprawozdawczym zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na boreliozę, czyli o 7 przypadków mniej niż w roku 2023. W 12 przypadkach wystąpiły objawy skórne, a w jednym stawowe. Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie. W 2023 r. zarejestrowano 20 przypadków zachorowań na boreliozę, we wszystkich przypadkach wystąpiły objawy skórne. Natomiast

w 2022 r. zarejestrowano 15 przypadków zachorowań na boreliozę, w tym 1 przypadek prawdopodobny oraz 1 przypadek neuroboreliozy (również przypadek prawdopodobny).

Zapobieganie wściekliznie

W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost ilości osób zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliznie. Zakwalifikowano 11 osób (8 osób zostało pogryzionych przez psy, 2 osoby przez koty oraz 1 osoba przez szczura) w roku poprzednim 7 osób, w jednym przypadku z roku 2023 szczepienie zostało przerwane ponieważ pies został odnaleziony żywy. W latach 2022 i 2021 zaszczepiono 5 osób.

Zgony spowodowane chorobami zakaźnymi

W roku 2024 zarejestrowano 6 zgonów z powodu choroby zakaźnej, 2 przypadki wywołane przez czynnik *Streptococcus pyogenes*, 1 przypadek wywołany *Clostridium Difficile*, 1 przypadek wywołany *Klebsiella pneumoniae* OXA 48, 2 przypadki wywołane przez *Streptococcus Pneumoniae*. W 2023 r. zarejestrowano 10 zgonów - 3 przypadki dotyczyły zgonów z powodu Covid-19, 2 przypadki wywołane przez czynnik *Streptococcus Pneumoniae* (w tym zapalenia płuc i 1 posocznica), 2 wywołane przez *Clostridium Difficile*, 1 wywołane przez *Haemophilus Influenzae* (zapalenie płuc) oraz 1 przypadek wywołany przez czynnik *Streptococcus Pyogenes* (zapalenie opon mózgowych i mózgu i posocznice) oraz 1 przypadek wywołany przez *Listeria* (zapalenie opon mózgowych i mózgu i posocznica).

W 2022 r. zarejestrowano 41 zgonów, najwięcej zarejestrowano zgonów z powodu zachorowania na Covid-19 (34 przypadki), zakażeń jelita wywołanym *Clostridium Difficile* (4 przypadki), a najmniej zachorowań wywołanych przez *Streptococcus Pneumoniae* (3 przypadki - w tym 2 zapalenia płuc i 1 posocznica).

Porównując do lat ubiegłych zauważalny jest spadek ilości zgonów na choroby zakaźne i większe zróżnicowanie czynników je wywołujących. Większość zgonów odnotowano tak jak w latach ubiegłych w grupie wiekowej powyżej 60 roku życia.

Realizacja szczepień ochronnych

Podobnie jak rok wcześniej szczepienia ochronne realizowane są w 13 placówkach służby zdrowia na terenie powiatu śremskiego. Szczepienia prowadzone były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. W roku 2024 na

terenie powiatu śremskiego w ramach programu „Szczepienia w szkołach przeciwko HPV” zaszczepiono 416 dzieci. Do udziału w programie zgłosiły się 2 placówki służby zdrowia - Przychodnie Lekarza Rodzinnego oraz 13 szkół.

W 2024 r., zarejestrowano jeden Niepożądany Odczyn Poszczepienny, po podaniu szczepionki Hexacime, który został zakwalifikowany jako łagodny. W roku 2023 nie zarejestrowano zgłoszeń odczynów poszczepiennych, natomiast w latach 2022 i 2021 zarejestrowano po 10 zgłoszeń Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

W porównaniu z rokiem 2023 w 2024 odnotowano o 19 więcej przypadków odmowy zaszczepienia dziecka, wyrażonej przez rodziców. Liczba uchylających dotyczy dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 lat, objętych sprawozdaniami w 2024 roku. W liczbie uchylających się od szczepień zawarte są również odmowy, które później zostały cofnięte. Wśród uchylających się raportowane są również osoby, które miały odroczone szczepienia np. z powodów zdrowotnych. Odmowa kilku szczepień w przypadku jednego dziecka jest liczona jako 1 odmowa.

Ogniska zakażeń szpitalnych

W roku sprawozdawczym 2024 zarejestrowano jedno ognisko zakażeń szpitalnych w Szpitalu Powiatowym w Śremie. U dwóch pacjentów stwierdzono *Clostridium difficile*. W 2023 r. nie zarejestrowano występowania ogniska choroby zakaźnej w szpitalach oraz innych placówkach medycznych pobytu całodobowego. W roku 2022 zarejestrowano 11 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 3 dotyczyły ognisk spowodowanych czynnikiem *clostridium difficile*, a pozostałe Covid-19.

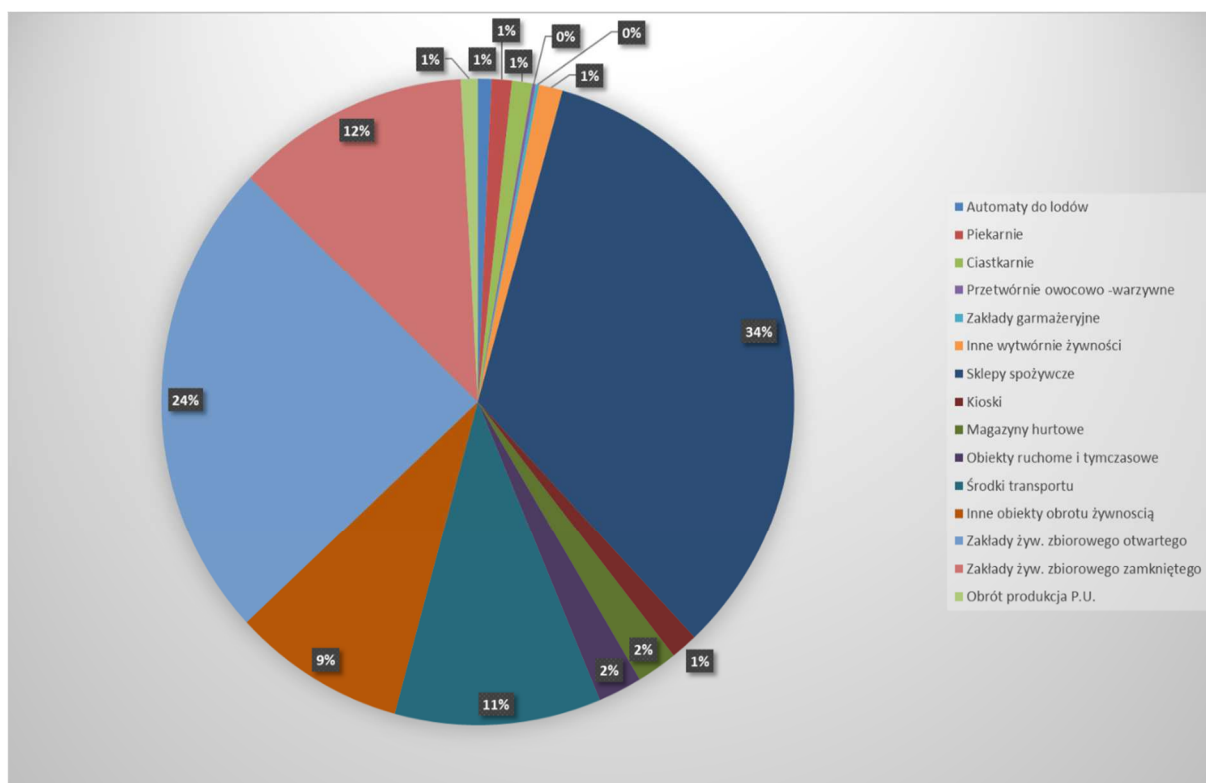
III. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności i Żywienia.

1. Obiekty żywnościowo-żywnieniowe

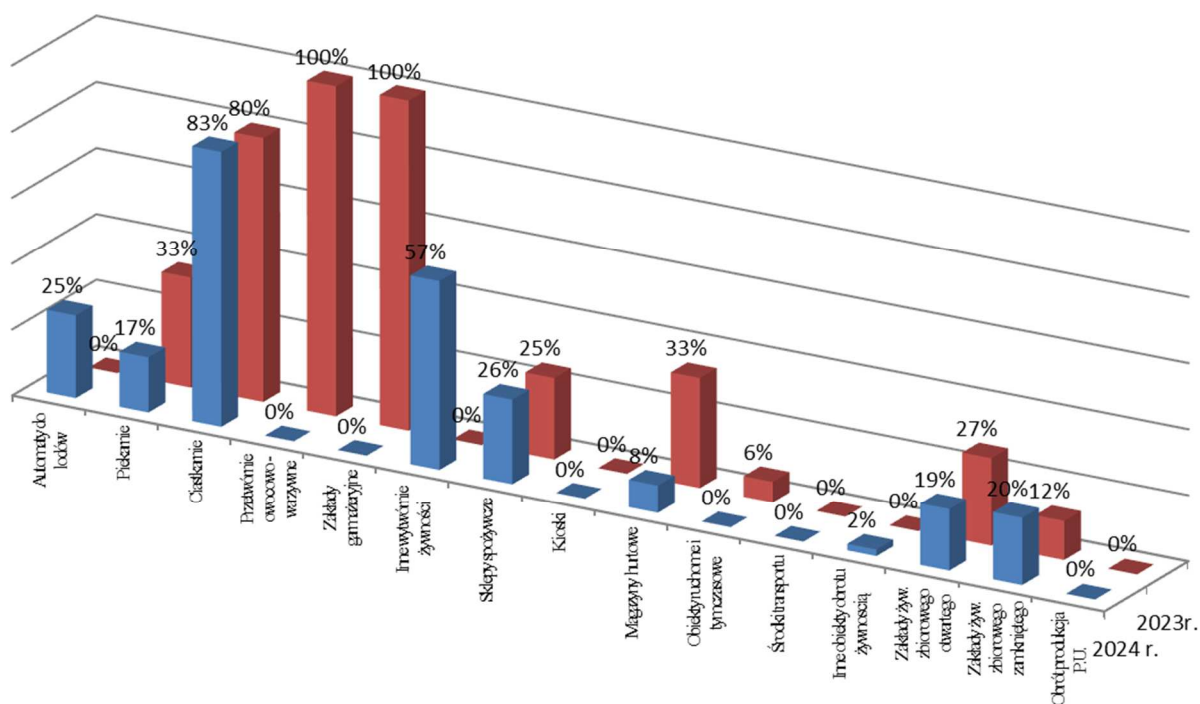
W roku 2024 na obszarze powiatu śremskiego nadzorem objęto 283 zakłady produkcji i obrotu żywności, żywienia i przedmiotów użytku na 760 obiektów według ewidencji. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 355 kontroli (wskaźnik częstotliwości kontroli 0,47) z czego w 179 obiektach dokonano oceny zgodnie z obowiązującymi arkuszami. W wyniku dokonanej oceny 4 zakłady uznano za niezgodne, co stanowi 2,23 % wszystkich ocenianych obiektów. W związku z nieprawidłowym stanem sanitarnym wydano 38 decyzji administracyjnych. W stosunku do osób winnych uchybień sanitarnych nałożono 5 mandatów na sumę 1.400,00 zł.

W trakcie kontroli pobrano do badań 145 prób środków spożywczych i przedmiotów użytku, zakwestionowano 7 prób z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne lub w związku z migracją do żywności pierwszorzędnych amin aromatycznych, co stanowi 4,83 %.

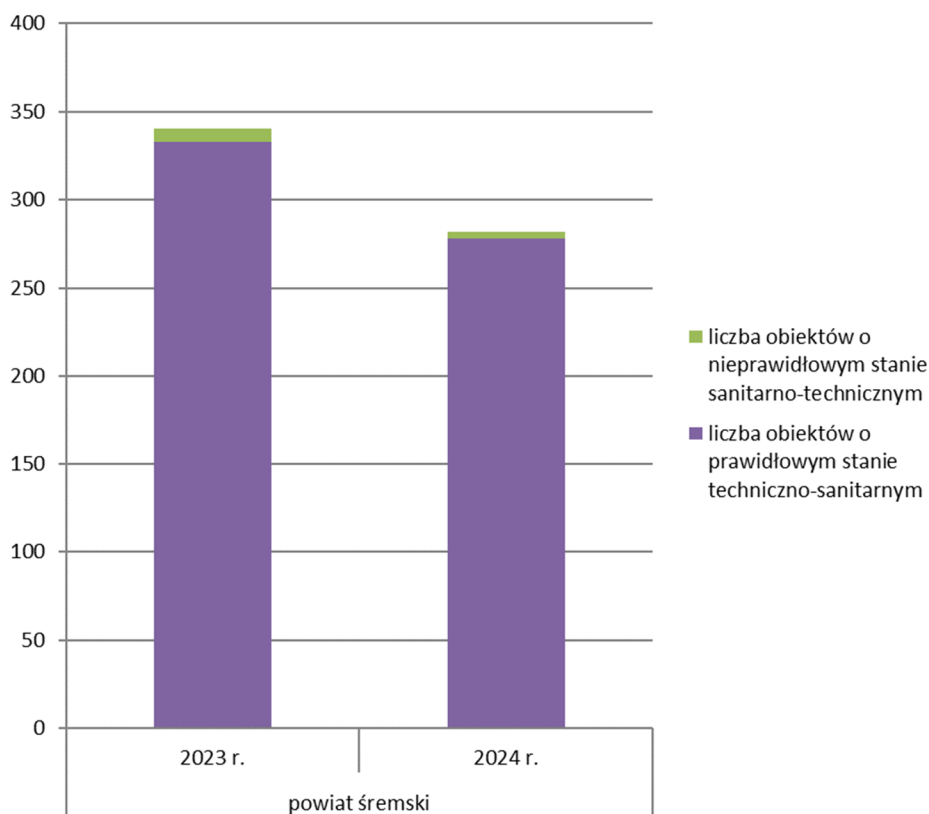
Wykres 1. Rodzaje obiektów żywności i żywienia objętych kontrolą sanitarną w 2024 r.

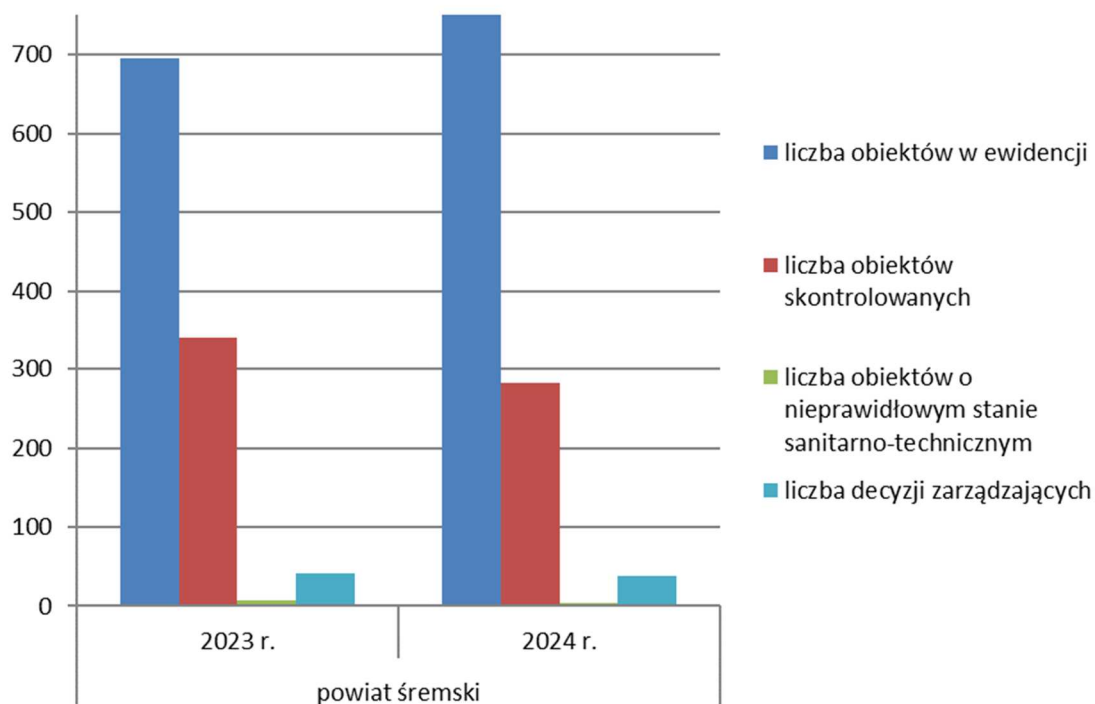
Wykres 2. Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarno-technicznym niezgodnym z wymaganiami 2023 r. – 2024 r.

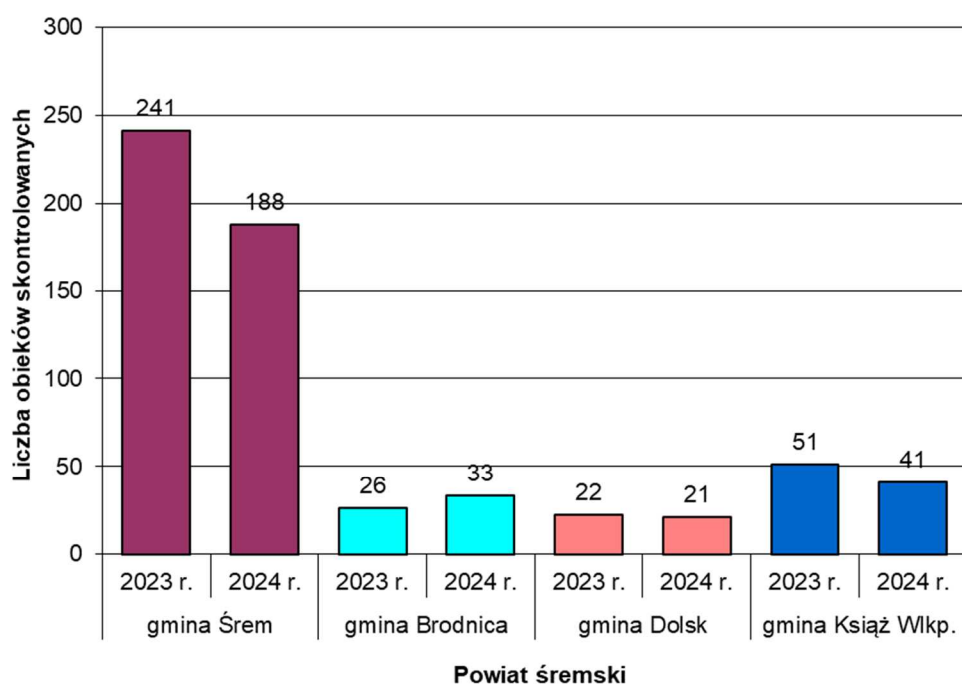
Wykres 3. Stan sanitarny kontrolowanych obiektów 2023 r. – 2024 r.

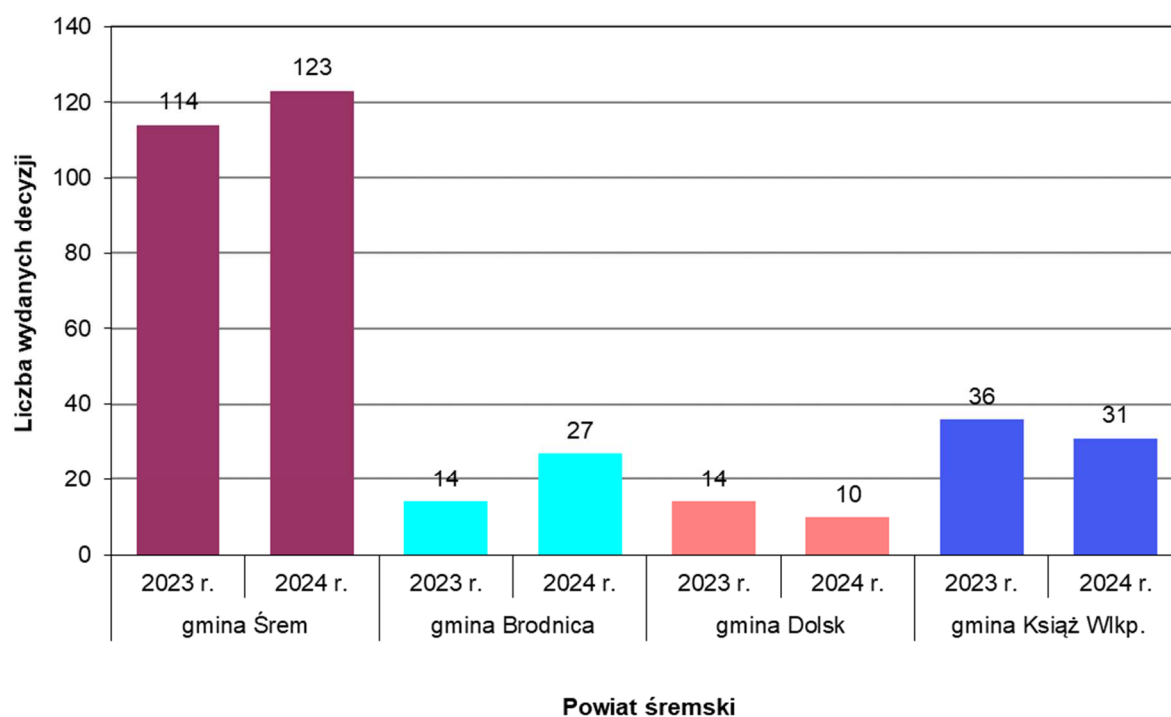
Wykres 4. Liczba obiektów objętych kontrolą stanu sanitarnego 2023 r. – 2024 r.

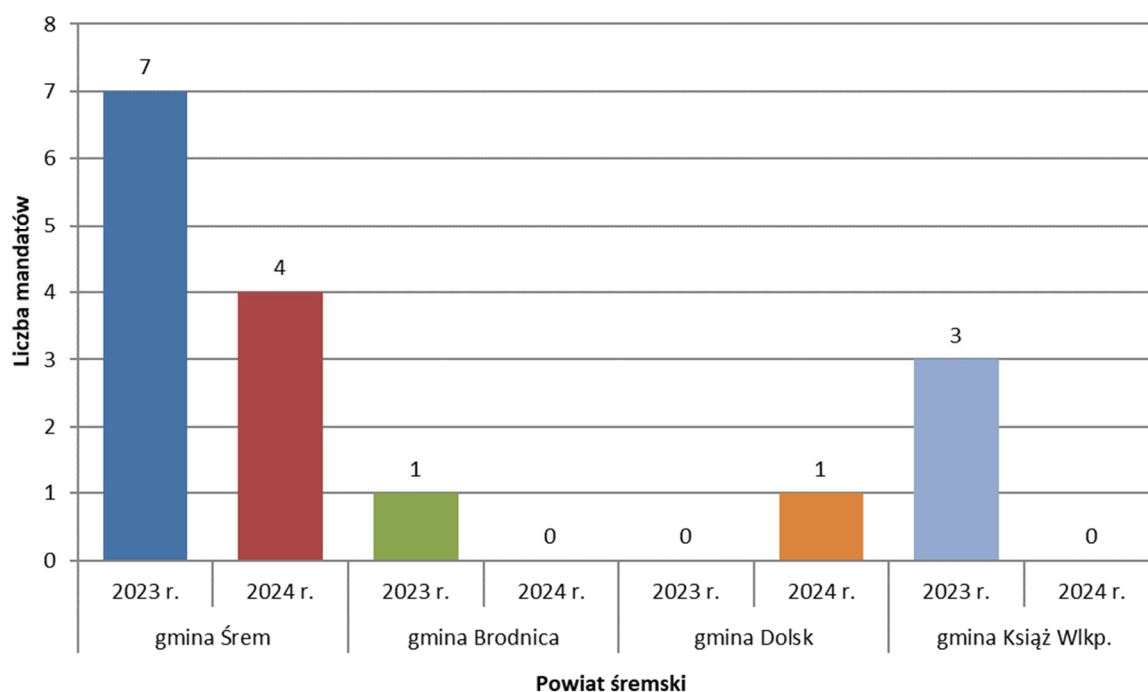
Wykres 5. Liczba obiektów skontrolowanych w poszczególnych gminach w latach 2023 - 2024.

Wykres 5. Liczba wydanych decyzji 2023 r. i 2024 r.

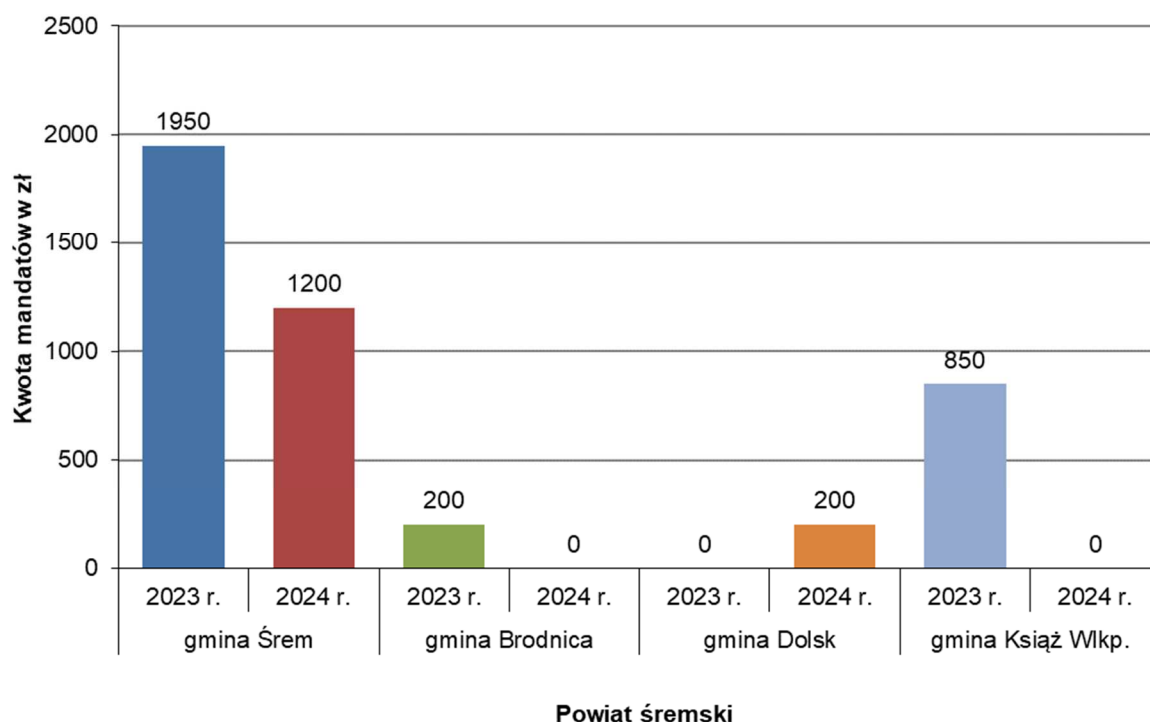

Wykres 6. Liczba nałożonych mandatów w latach 2023 - 2024.

Wykres 7. Kwota mandatów nałożonych w latach 2023 r. – 2024 r.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pracy ds. Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Śremie sprawowali nadzór nad 760 obiektami:

- 368 obiektów zaliczono do niskiej kategorii ryzyka,
- 327 obiektów zaliczono do średniej kategorii ryzyka,
- 65 obiekty zaliczono do wysokiej kategorii ryzyka.

Kontrolę przeprowadzono w 283 obiektach.

Ocenę zgodnie z obowiązującymi w roku sprawozdawczym arkuszami oceny zakładu przeprowadzono w 179 obiektach.

Z posiadanej dokumentacji kontrolnej wynika, iż:

- system HACCP wdrożono w 249 obiektach,
- dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej wdrożono w 760 obiektach.

Z przeprowadzonych czynności kontrolnych sporządzono 358 protokołów kontroli sanitarnej, w tym:

- 179 protokołów kontroli sanitarnej (zakłady żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz środki transportu),
- 123 protokoły kontroli sanitarnej tematycznej,

- 53 protokoły kontroli sprawdzającej,
- 3 protokoły w obiektach, gdzie nie wpuszczono pracowników PIS na kontrolę.

W roku sprawozdawczym wydano 103 decyzje merytoryczne w tym:

- 38 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego,
- 13 decyzji przedłużających termin wykonania,
- 10 decyzji umarzających wszczęte postępowanie,
- 40 decyzji wykreślających zakłady z rejestru,
- 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji nakazującej,
- 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia zakładu.

Ponadto wydano:

- 88 decyzji zatwierdzających, dotyczących obiektów nowo uruchamianych i/lub, w których nastąpiła zmiana właściciela, rozszerzenie działalności, itp.,
- 6 upomnień,
- 24 postanowień, w tym 1 postanowienie o nałożeniu grzywny, 3 o sprostowaniu błędu, oraz 20 o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy,
- 108 decyzji rachunkowych.

Nałożono 5 mandatów na ogólną kwotę 1.400,00 zł. (w sklepach spożywczych 1 mandat na kwotę 200,00 zł; w zakładach żywności i żywienia typu otwartego 3, w tym: na kwotę 500,00zł 300,00zł i 200,00zł. w zakładach małej gastronomii, w innych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w systemie cateringowym 1 mandat na kwotę 200,00 zł).

Skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W roku sprawozdawczym pobrano do badania ogółem 145 prób, w tym 141 prób środków spożywczych i 4 próby przedmiotów użytku. Zakwestionowano 7 prób. Przyczyną kwestionowania prób pobranych do badań laboratoryjnych były nieprawidłowe parametry mikrobiologiczne w wodzie mineralnej, butelkowanej lub niewłaściwe parametry fizykochemiczne materiałów do kontaktu z żywnością. Kwestionowane produkty dotyczyły producentów spoza terenu powiatu śremskiego w związku z tym przesyłano informację w celu podjęcia dalszych działań zgodnie z kompetencjami do właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

W związku z powiadomieniami o niebezpiecznych środkach spożywczych i przedmiotach użytku w systemie RASFF przeprowadzono 17 kontroli w celu monitorowania sposobu postępowania podmiotów gospodarczych z tą żywnością.

W 2024 roku tutejszy organ utworzył 3 zgłoszenia w systemie RASFF:

- Wypełniono formularz zgłoszeniowy ACN dotyczący wykrycia liczby *Pseudomonas aeruginosa* w 3 z 5 prób w produkcie pn. **Aqua Zdrój® Naturalna woda mineralna niegazowana Dar Natury** nienasycona dwutlenkiem węgla, średniozmineralizowana, 1,5l, data minimalnej trwałości D:24.06.2025 r.; nr partii 07:43 A7.
- Wypełniono formularz zgłoszeniowy ACN w związku z migracją do żywności pierwszorzędnych amin aromatycznych w produkcie pn. **Łopatka do patelni** o kodzie EAN 57158001001000000100 224;
- Wypełniono formularz zgłoszeniowy ACN w związku migracji do żywności pierwszorzędnych amin aromatycznych w produkcie pn. **Łyżka cedzakowa** o kodzie EAN 93503001001000000100 224.

W okresie letnim przeprowadzono 34 tzw. „kontrole weekendowe” mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa żywności i stanu higienicznego obiektów prowadzących obsługę konsumentów w dni wolne od pracy. Nałożono 2 mandaty na kwotę 700,00 zł. Wydano 4 decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 10 decyzji rachunkowych.

W 2024 r. oceniono oznakowanie 8 suplementów diety. Ocenione oznakowanie pobranych suplementów diety nie było kwestionowane.

Ponadto pobrano do badań:

4 próby suplementów diety:

- Max Vita C 1000 Suplement diety- Producent: Zakłady Farmaceutyczne COLFARM S.A., ul. Wojska Polskiego 3, 39-300 Mielec,
- WALMARK PLUS Omega – 3-6-9 COMPLEX Suplement diety- Producent: Walmark, a.s., Oldřichovice 44, 739 61 Třinec, Republika Czeska,
- CALCIUM o smaku cytrynowym Suplement diety- Producent: OLIMP Laboratories Sp. z o.o., ul. Pustynia 84F, 39-200 Dębica,
- Whey Protein Complex 100%™ Suplement diety- Producent: OLIMP Laboratories Sp. z o.o., ul. Pustynia 84F, 39-200 Dębica.

1 próbę preparatu do początkowego żywienia niemowląt:

- Mleko początkowe w proszku dla niemowląt od urodzenia NESTLE NAN OPTIpro. Producent: Nestle Polska S.A. ., ul. Domaniewska 32, 02-672 Warszawa.

1 próbę produktu - żywność wzbogacona:

- Otręby owsiane - WYSOKOBIAŁKOWE PREMIUM SANTE. Producent: SANTE Sp. z o.o, ul. Jagiellońska 55A, 03-301 Warszawa.

Pobrane próby w zakresie badań mikrobiologicznych jak i fizykochemicznych nie budziły zastrzeżeń. Ocenione oznakowanie pobranych suplementów diety nie było kwestionowane.

Najczęściej występujące niezgodności podczas przeprowadzanej oceny obiektów to:

- w obiektach obrotu żywnością – na sali sprzedaży w stoisku z wędlinami, surówkami i różnym brak umywalki do mycia rąk, zniszczone malatury ścian i sufitów w pomieszczeniach kontrolowanych placówek, zniszczone z odpryskami farby ościeżnice oraz drzwi oraz ubytki w płytkach na podłodze w pomieszczeniach sklepów;
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego – stwierdzono obecność szkodników (karaczany w pomieszczeniach kuchni), zniszczone z ubytkami malatury ścian i sufitów, popękane płytki oraz ubytki w płytkach na podłodze, niesprawna wentylacja, zniszczone ościeżnice drzwi, zbędne rzeczy w pomieszczeniach, brak segregacji artykułów spożywczych, brak siatek w otwartych oknach w pomieszczeniach zakładów;
- mała gastronomia - przeterminowane artykuły spożywcze, brak bieżącej czystości pomieszczeń punktu gastronomicznego, zniszczone malatury ścian i sufitów w pomieszczeniach, brak ciepłej wody przy punktach wodnych, brak do wglądu procedur GHP, GMP, systemu HACCP, brak siatek w otwartych oknach w pomieszczeniach, brak opracowanej informacji o używanych alergenach wykazu składników serwowanych potraw.

Ocena obiektów żywienia w jednostkach systemu oświaty

Tabela 1 - Wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty za 2024 rok

Lp.	Typ obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności		Liczba wydanych decyzji administracyjnych					Liczba mandatów	Kwota mandatów
		Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	W celu poprawy stanu sanitarnego	PWIS nakładających kary pieniężne	/na kwotę	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	/na kwotę		
1.	Sklepiki szkolne	4	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Stołówki szkolne	12	5	5	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Stołówki w przedszkolach	27	13	15	12	3	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Stołówki w bursach i internatach	1	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMA		44	21	24	19	5	0	0	0	0	0	0	0	0

- Pod nadzorem znajduje się 6 żłobków, w których wydawane są posiłki dostarczane przez firmy cateringowe oraz przygotowuje się na bieżąco mleko dla dzieci z gotowych preparatów mleka następnego.
Przeprowadzono 1 kontrolę oraz wydano 1 decyzję zatwierdzającą.
- Na zarejestrowanych 12 stołówek szkolnych. Kontrolę przeprowadzono w 5 placówkach. Ocenę stanu sanitarno-technicznego dokonano w 4 obiektach. Ogółem przeprowadzono 5 kontroli. Wydano 1 decyzję nakazującą, 3 decyzje zatwierdzające, 1 decyzję rachunkową, 1 decyzję umarzającą, 1 decyzję

wykreślającą. W 5 stołówkach prowadzone było pełne żywienie od „surowca do gotowej potrawy”. Siedem stołówek prowadzi wydawanie posiłków dowożonych w termosach przez firmy cateringowe. W 4 stołówkach szkolnych skontrolowano jadłospisy dekadowe – uwag nie wniesiono.

- W grupie stołówki w bursach i internatach zarejestrowany jest 1 obiekt. Przeprowadzono 2 kontrole. Dokonano oceny obiektu według arkusza. Wydano 2 decyzje rachunkowe, 1 decyzję nakazującą.
- W grupie stołówki na koloniach/obozach zarejestrowany jest 1 obiekt, w którym przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży na obozie pod namiotami. Ocenę stanu sanitarno-technicznego dokonano w 1 obiekcie. Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę.
- Na 27 stołówek przedszkolnych – kontrolę przeprowadzono w 13 obiektach. Dokonano oceny zgodności z obowiązującymi arkuszami w 12 obiektach. Ogółem przeprowadzono 15 kontroli. Wydano 3 decyzje rachunkowe, 3 decyzje nakazujące, 2 decyzje przedłużające. W ramach monitoringu pobrano do badań 3 próby posiłków obiadowych w kierunku oznaczenia: wartości energetycznej. Po otrzymaniu sprawozdań i przeprowadzeniu analizy z zaleceniami zawartymi w normach żywieniowych dla Populacji Polski opublikowanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego dla dzieci w wieku 1-3 lat oraz dla dzieci w wieku 4-6 lat stwierdzono, że posiłki spełniały zalecenia zawarte w normach żywieniowych dla populacji Polski. W przedszkolach najczęściej stwierdzane nieprawidłowości techniczne dotyczyły: ubytki w płytkach/malaturach na ścian, sufitów, częściowo zniszczona łuszcząca się malatura na drzwiach i ościeżnicach na zapleczu kuchni, zniszczona okleina na powierzchni szafki pod umywalką przy zlewie jednokomorowym oraz zniszczony, porysowany stół roboczy w zmywalni naczyń, zniszczone, przepalone patelnie.

W 12 stołówkach przedszkolnych będących pod nadzorem prowadzone było pełne żywienie, w 15 prowadzono żywienie w formie cateringu. W 1 przedszkolu obiady dowożone są przez firmę cateringową, a śniadania są przygotowywane w stołówce na miejscu z gotowych produktów kupowanych w pobliskim sklepie. W 12 stołówkach przedszkolnych skontrolowano jadłospisy dekadowe – uwag nie wniesiono.

Większość zakładów zgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadziła do stosowania instrukcje dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, co wpływa na poprawę jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. W 249 zakładach wdrożono system HACCP.

Przyczyną kwestionowania prób pobranych do badań laboratoryjnych było nieprawidłowe parametry mikrobiologiczne lub niewłaściwe parametry fizykochemiczne materiałów do kontaktu z żywnością. Kwestionowane produkty dotyczyły producentów spoza terenu powiatu śremskiego w związku z tym przesyłano informację w celu podjęcia dalszych działań zgodnie z kompetencjami do właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

W 2024 roku na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie odnotowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego o nieustalonej etiologii. Podjęto działania kontrole, które nie wykazały uchybień oraz pobrano próby do badań. Pobrano 6 prób pokarmowych, w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego. Pobrane próby pokarmowe w zakresie zbadanej obecności *Salmonella* spp., *Listerii monocytogenes* oraz liczby gronkowców koagulazo-dodatnich nie budziły zastrzeżeń. Ponadto 2 próby pokarmowe przebadano w kierunku liczby przypuszczalnych *Bacillus cereus*. W przebadanych próbkach pokarmowych nie stwierdzono obecności wyżej wymienionych patogenów i spełniały one wymagania kryteriów bezpieczeństwa żywności zawartych w Rozdziale 1 pkt. 1.2 i 1.3 Rozporządzenia Komisji (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005 r., str. 1 ze zm.). W związku z powyższym w zakresie bezpieczeństwa żywności zakończono sprawę.

Tabela 2 Porównanie oceny stanu sanitarnego w wybranych grupach obiektów w latach 2023 - 2024.

Nazwa obiektu	Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba decyzji		Liczba mandatów		Kwota mandatów		Liczba prób pobranych		Liczba prób kwestionowanych	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
automaty do lodów	2	4	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-
piekarnie	6	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ciastkarnie	5	4	4	5	1	-	200	-	-	-	-	-
sklepy	134	85	48	50	5	1	900	200	111	122	18	5
kioski	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
magazyny hurtowe	7	7	3	1	-	-	-	-	7	-	-	-
Inne zakłady produkcji żywności	4	5	-	4	1	-	200	-	-	-	-	-
mała gastronomia	26	34	14	7	4	2	1700	500	-	5	-	-
żywienie otwarte	86	83	35	26	-	3	-	1000	-	11	-	-
żywienie zamknięte	58	40	8	14	-	1	-	200	-	3	-	-
Inne obiekty obrotu żywnością	14	7	-	1	-	-	-	-	-	3	-	2
Produkcja pierwotna	4	16	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	1	0	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

IV. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia na podstawie przepisów krajowych: art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Jakość dostarczanej konsumentom wody powinna spełniać wymagania określone w ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Badania jakości wody do spożycia wykonują akredytowane laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz laboratoria zewnętrzne o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną, zgodnie z zapisami zawartymi w art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków.

W 2024 roku w ewidencji PIS powiatu śremskiego znajdowało się 12 wodociągów. Spośród nich 11 to wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 1 wodociąg wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej należący do Ośrodka Szkolenia Sportowego FORREST w Brzedni. Spośród zewidencjonowanych wodociągów 1 wodociąg (wodociąg publiczny w Śremie) spełniał kryteria wymagań do raportowania do Komisji Europejskiej. Raportowaniem objęte były wszystkie wodociągi produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące powyżej 5000 osób.

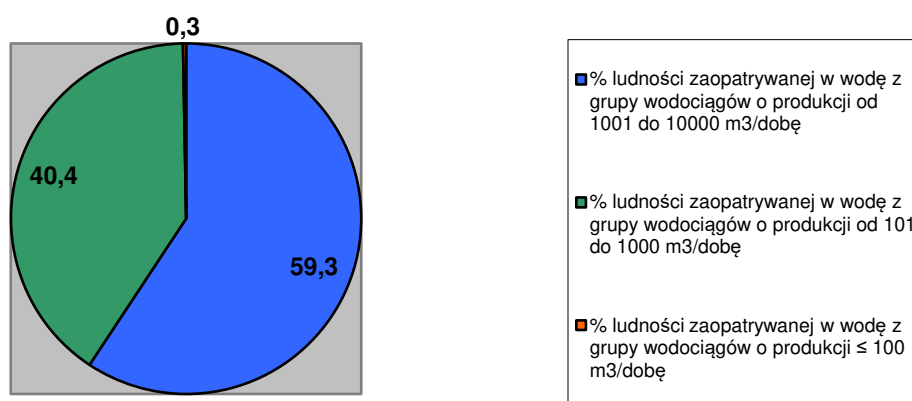
Tab. 1. Podział wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu śremskiego w roku 2024

Podział wodociągów		Liczba urządzeń dostarczających wodę	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - ogółem		11	60 954
Wodociągi o produkcji [m³/d]	≤100	1	178
	101 - 1000	9	24 628
	1001 - 10000	1	36 148

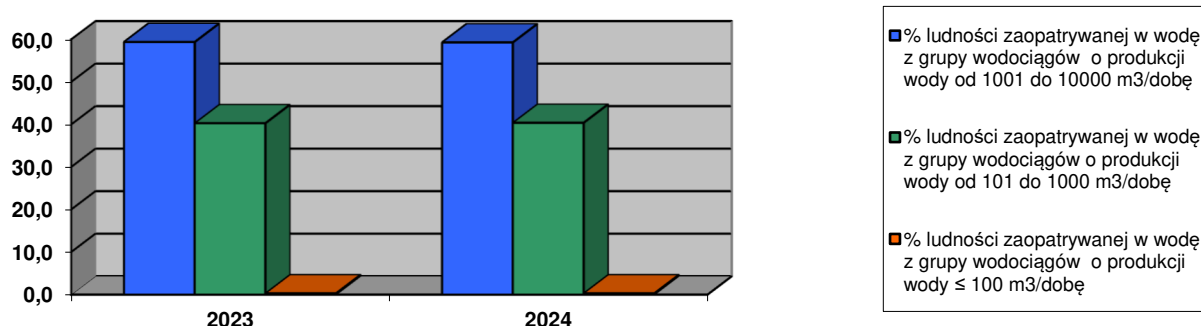
Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa zmianie:

- wodociągi produkujące od 1001-10000 m³ wody na dobę to wodociąg publiczny Śrem,
- wodociągi produkujące od 101-1000 m³ wody na dobę to wodociągi publiczne: Dąbrowa, Dolsk, Gaj, Konarzyce, Książ, Mchy, Nochowo, Piotrowo, Wieszczyczyn,
- wodociągi produkujące ≤100 m³ wody na dobę to wodociąg publiczny Orkowo.

Najwięcej mieszkańców w powiecie śremskim zaopatrywanych jest w wodę z 1 wodociągu z grupy produkującej od 1001-10000 m³ wody na dobę – ok. 59,3%. Z 9 wodociągów z grupy wodociągów o produkcji wody od 101-1000 m³ wody na dobę korzysta ok. 40,4% mieszkańców, a z 1 wodociągu z grupy wodociągów o produkcji wody ≤ 100 m³ wody na dobę korzysta ok. 0,3% mieszkańców.

Procent mieszkańców korzystających z wodociągów w poszczególnych grupach w porównaniu do roku ubiegłego nie uległ znaczącej zmianie.

W 2024 roku skontrolowano wszystkie wodociągi ujęte w ewidencji.

Na terenie powiatu śremskiego badania laboratoryjne zarówno w ramach nadzoru jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej jak i w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowych wykonywały te same laboratoria co w roku ubiegłym. Przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne przygotowują i przedstawiają do uzgodnienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Śremie harmonogram prowadzenia badań oraz na bieżąco przekazują wyniki tych badań. W roku 2024 wszystkie badania w zakresie kontroli wewnętrznej wykonywane były przez Laboratorium AQUANET sp. z o.o. w Poznaniu ul. Dolna Wilda 126.

Na podstawie sprawozdań z badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie sporządzał ocenę jakości wody. Podstawą prawną oceny jakości wody było rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wszystkie sporządzone oceny były przekazywane do właściwego wójta lub burmistrza, zgodnie z zapisami § 21 ust. 8 (ocena bieżąca), § 22 ust. 3 (ocena okresowa) oraz § 23 ust. 5 (ocena obszarowa) wyżej cytowanego rozporządzenia.

Ogółem przeprowadzono 11 kontroli urządzeń wodnych oraz pobrano do badań laboratoryjnych 171 prób wody przeznaczonej do spożycia, w tym 81 prób wody pobranej w ramach nadzoru prowadzonego przez organy PIS oraz 90 prób wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej.

Na podstawie otrzymanych wyników jakość wody produkowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa wodociągowe za cały rok 2024 została oceniona jako odpowiadająca wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Stwierdzano jedynie pojedyncze bakterie grupy coli na końcówkach sieci, nieznacznie podwyższoną mętność i barwę wody lub zawartość żelaza i manganu oraz podwyższoną zalecaną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C. W wykonanych badaniach kontrolnych nie stwierdzano przekroczeń.

W roku 2024 ogółem wydano 117 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia.

2.Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

2.1. Domy Pomocy Społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie znajdują się 3 obiekty:

- Dom Pomocy Społecznej Śrem ul. Farna 16,
- Dom Pomocy Społecznej Psarskie ul. Owocowa 8,
- Całodobowy Dom Opieki w Szołdrach gm. Brodnica.

Liczba obiektów w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa zmianie.

Dom Pomocy Społecznej w Śremie ul. Farna 16 – obiekt działa w oparciu o decyzję Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19.12.2007 r. nr PS.II-3.4.9013.18/07 – zezwolenie dla Powiatu Śremskiego na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Śremie dla osób przewlekle somatycznie chorych, z liczbą miejsc 86, DPS wpisany do Rejestru Domów Pomocy Społecznej pod pozycją numer 59.

Dom Pomocy Społecznej w Psarskim ul. Owocowa 8 - obiekt działa w oparciu o decyzję Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26.01.2007 r. nr PS.II-11.9013-40/06 zezwalającą Powiatowi Śremskiemu na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Psarskim ul. Owocowa 8, z liczbą miejsc 120, DPS wpisany do Rejestru Domów Pomocy Społecznej pod pozycją numer 65.

Całodobowy Dom Opieki w Szołdrach - obiekt działa w oparciu o decyzją Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 lipca 2009 r., która zezwala na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niesprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Zezwolenie wydane jest na czas nieokreślony. Jest to podmiot niepubliczny, prowadzący działalność gospodarczą zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz.1283 ze zm.). Obiekt spełnia standardy określone w art. 68 wyżej cytowanej ustawy.

W roku 2024 nadzorem sanitarnym objęto wszystkie ww. obiekty, w których przeprowadzono 3 kontrole. Zakres kontroli obejmował m.in.: stan sanitarno-techniczny i higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia, jakość wody w obiektach (w tym wody ciepłej w związku z zagrożeniem zakażenia bakteriami z rodzaju *Legionella* sp.), gospodarkę odpadami.

W skontrolowanych domach pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące głównie przybrudzonych ścian, ubytków malatury lub zniszczonych futryn

drzwi, w niektórych ze skontrolowanych pomieszczeń. W obiektach tych prace remontowo – malarskie prowadzone są na bieżąco, w miarę posiadanych możliwości przez własny personel lub firmy zewnętrzne zgodnie z opracowanymi harmonogramami działań naprawczych oraz w miarę potrzeb. Podczas kontroli ustalono z Dyrektorami obiektów, że do końca roku sprawozdawczego przedstawia harmonogramy prac wykonanych w roku 2024 r. i planowanych do wykonania w roku następnym, z uwzględnieniem nieprawidłowości opisanych w protokołach. Otrzymano pisma, w których Dyrektorzy DPS-ów poinformowali o wykonanych pracach w części pomieszczeń oraz o zaplanowanych do wykonania pracach na 2025 rok (DPS Psarskie) oraz o wykonaniu wszystkich wskazanych prac (DPS Śrem ul. Farna).

W Całodobowym Domu Opieki stwierdzono nieprawidłowości w rodzaju przybrudzonych ścian w jednym z pokoi, które zostały usunięte w wyniku przeprowadzonych prac remontowych. Podczas kontroli użytkowany był tylko parter budynku (w obiekcie przebywało 13 pensjonariuszy), I piętro w dalszym ciągu nie jest użytkowane.

W żadnym ze skontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie utrzymania bieżącej czystości.

W 2024 roku, podobnie jak w latach poprzednich, kontrolowano jakość ciepłej wody w instalacji wewnętrznej obiektów. We wszystkich obiektach zarządzający wykonali badania w ramach kontroli wewnętrznej. W żadnym z nich nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

2.2. Hotele, inne obiekty świadczące usługi turystyczne

W roku 2024 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie znajdowało się 16 obiektów w tym: 3 hotele, 2 pola biwakowe, 11 innych obiektów świadczących usługi noclegowe. Liczba obiektów w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa zmianie. Kontrolą objęto 9 obiektów (56,2%) w tym: 2 hotele, 2 pola biwakowe, 5 innych obiektów świadczących usługi noclegowe.

Stan sanitarno-techniczny żadnego z ww. obiektów, w chwili kontroli nie budził zastrzeżeń – prace remontowo-modernizacyjne przeprowadzane są sukcesywnie, we własnym zakresie przez właścicieli obiektów. Nie stwierdzono również uchybień sanitarnych w zakresie utrzymania bieżącej czystości. Wszystkie obiekty podobnie jak w roku poprzednim został oceniony pozytywnie.

Zakres kontroli obejmował zagadnienia dotyczące: stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz wyposażenia, zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, czystości i porządku w obiektach, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami stałymi i płynnymi, przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Podczas kontroli pracownicy PIS prowadzali działania edukacyjno-informacyjne, zwracając w szczególności uwagę na potrzebę wykonywania badań ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju legionella.

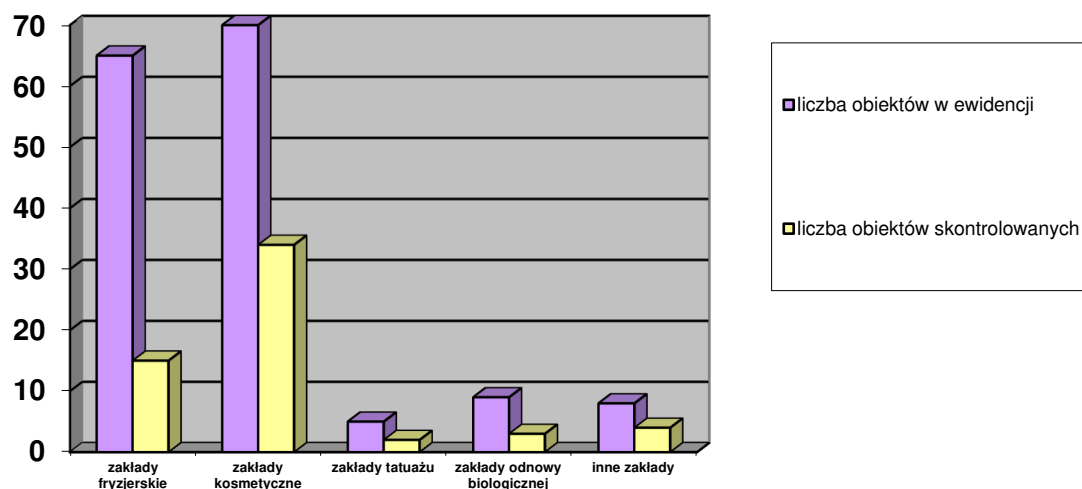
2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej.

W roku 2024 w ewidencji znajdowało się 157 obiektów, które świadczyły usługi fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej (w 2023 roku – 140).

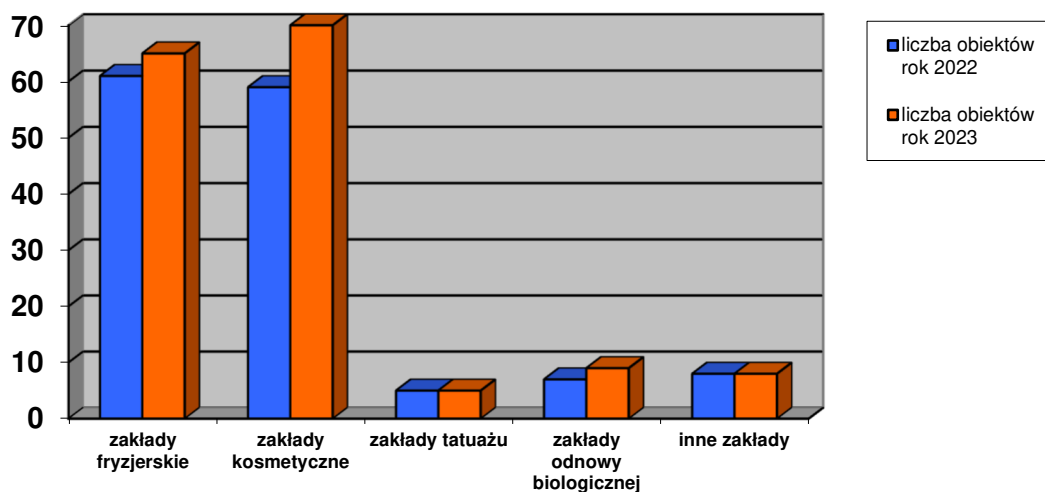
Kontroli poddano 58 obiektów (37%), w 2023 roku – 57 (41%). Negatywnie oceniono 1 (0,6%) z nich, w 2023 roku – 0.

Największą grupę wśród zakładów ujętych w ewidencji stanowią zakłady kosmetyczne, natomiast najmniejszą zakłady tatuażu. Większość obiektów z tej grupy to małe zakłady, w których usługi świadczy 1 osoba, najczęściej właściciel.

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	65	15	23,1
Kosmetyczne	70	34	48,6
Tatuażu	5	2	40,0
Odnowy biologicznej	9	3	33,3
Inne zakład	8	4	50,0
Ogółem	157	58	36,9

Wśród zakładów ujętych w ewidencji przeważały zakłady kosmetyczne (44,6%), najmniej liczną grupę stanowiły zakłady tatuażu (3,2%). W stosunku do roku poprzedniego obserwuje się wzrost liczby zakładów kosmetycznych, głównie są to małe zakłady kosmetyczne wykonujące usługi manicure.

W roku 2024, podobnie jak w roku poprzednim kontrole prowadzone były w oparciu o wymagania sanitarne wynikające z przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 ze zm.). We wszystkich skontrolowanych zakładach pomieszczenia i wyposażenie utrzymane było we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Zastrzeżenia budził jedynie stan sanitarno-techniczny w jednym ze skontrolowanych obiektów, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie

wydał 1 decyzję administracyjną. Uchybienia dotyczyły: złego stanu sanitarno-technicznego sufitu oraz braku wydzielonego miejsca do przechowywania odzieży ochronnej i wierzchniej oraz sprzętu do utrzymania czystości.

W pozostałych skontrolowanych obiektach stan sanitarno-techniczny, w chwili kontroli nie budził zastrzeżeń. Prace remontowe przeprowadzane są sukcesywnie, w miarę potrzeb przez właścicieli obiektów. W związku z powyższym 1 obiekt został oceniony jako zły.

2.4. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel

W sezonie kąpielowym 2024 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie znajdowały się 4 kąpieliska raportowane do Komisji Europejskiej, te same co w roku poprzednim:

- kąpielisko nr 1 na Jeziorze Jarosławskim,
- kąpielisko nr 2 na Jeziorze Jarosławskim,
- kąpielisko na Jeziorze Grzymisławskim w Śremie,
- kąpielisko nad Jeziorem Dolskim Wielkim pod nazwą „Plaża Miejska w Dolsku”.

W sezonie nie zostało zorganizowane żadne miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel.

W sezonie kąpielowym Państwowa Inspekcja Sanitarna dokonywała bieżącej oceny jakości wody w ww. kąpieliskach na podstawie wyników badań pobranych próbek. Wykonano łącznie 16 badań jakości wody w kąpieliskach, w tym 4 w ramach kontroli urzędowej i 12 w ramach kontroli wewnętrznej. W każdym z kąpielisk woda badana była zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru prób wody zarówno w zakresie kontroli urzędowej – 1 pobór jak i kontroli wewnętrznej – 3 pobory.

Badania jakości wody przeprowadzone w ramach kontroli urzędowej wykonywane były w Laboratorium Badań Wody Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie, natomiast w zakresie kontroli wewnętrznej przez Laboratorium AQUANET sp. z o.o. w Poznaniu ul. Dolna Wilda 126 – laboratorium zewnętrzne o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

We wszystkich ww. kąpieliskach jakość wody odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do

kąpieeli (Dz. U. z 2019 poz. 255). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie wydał ogółem 16 bieżących ocen o jakości wody i 4 oceny sezonowe.

Ponadto Państwowa Inspekcja Sanitarna co roku ocenia jakość wody w kąpieliskach na podstawie wyników badań próbek wody pobieranych w trakcie trwania sezonu kąpielowego oraz na krótko przed jego rozpoczęciem. W 2024 roku klasyfikację przeprowadzono we wszystkich kąpieliskach – klasyfikacja przeprowadzana jest w kąpieliskach, które funkcjonowały przez kolejne cztery sezony kąpielowe. Jakość wody oceniono w nich jako doskonałą.

W sezonie letnim Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Śremie prowadziła i aktualizowała internetowy serwis kąpieliskowy, który jest źródłem informacji na temat: lokalizacji kąpielisk, czasu trwania sezonu kąpielowego, bieżącej oceny jakości wody w kąpieliskach, informacji o zakazie kąpieli wraz ze wskazaniem przyczyn zakazu oraz infrastrukturze. Link do serwisu kąpieliskowego umieszczony jest na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz na stronie Głównego Inspektora Sanitarnego (sk.gis.gov.pl). Dodatkowo, w trakcie trwania sezonu na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie umieszczane były komunikaty o jakości wody do kąpieli. Ogółem umieszczono 7 komunikatów.

2.5. Pływalnie

W roku 2024 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie znajdował się 1 obiekt. W roku 2024 przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego. Obiekt oceniony został jako dobry. Również bieżący stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.

W pływalni funkcjonują 4 obiegi wody i znajduje się 6 niecek basenowych:

- 1) basen sportowy o objętości 468 m³ i temperaturze wody 27-28°C,
- 2) basen do nauki pływania o objętości 36 m³ i temperaturze wody 30°C,
- 3) hamownia zjeżdżalni o objętości 2,8 m³ oraz brodzik z atrakcjami o objętości 55 m³ i temperaturze wody 31°C,
- 4) jacuzzi nr 1 i jacuzzi nr 2 o objętości 1,12 m³ każde i temperaturze wody 32-34°C.

Badania jakości wody przeprowadzone w ramach kontroli urzędowej wykonywane były w Laboratorium Badań Wody Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie oraz w Laboratorium Aparatury Specjalnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Zarządzający pływalnią w ramach

kontroli wewnętrznej zlecał pobór i badanie wody na pływalni oraz ciepłej wody użytkowej w natryskach w Laboratorium Badawczym GBA POLSKA Sp. z o.o. ul. Mochtyńska 65 03-289 Warszawa (Akredytacja Polskie Centrum Akredytacji – Nr AB1095). Pobór i zakresy badania wykonywane były zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie, z wyjątkiem poborów w sierpniu, gdy w okresie od 05 do 31 sierpnia 2024 r. baseny były nieczynne z uwagi na przerwę technologiczną. W dniu 16.08.2024 r., przed ponownym uruchomieniem, woda została pobrana poza harmonogramem w pełnym zakresie.

Sprawozdania z badań na bieżąco przekazywane były do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie, który dokonywał oceny jakości wody. Ogółem zostało pobranych do badań 250 prób wody, w tym 37 prób do badań w ramach kontroli urzędowej oraz 213 prób do badań w ramach kontroli wewnętrznej. Przeprowadzone analizy sprawozdań z ww. badań nie budziły większych zastrzeżeń. Stwierdzono jedynie przekroczenia w parametrze chloroformu – w 4 próbach (1 w wodzie z cyrkulacji basenu sportowego, 1 w wodzie w niecce basenu sportowego, 2 w wodzie z cyrkulacji basenu do nauki pływania) oraz legionelli – w 8 próbach (5 w wodzie z cyrkulacji basenu do nauki pływania, 3 w wodzie z cyrkulacji jacuzzi). Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter krótkotrwały i ulegały poprawie po podjętych przez zarządzającego pływalnią działaniach naprawczych, co wykazywały kontrolne badania prób wody. W okresie od września 2024 r. do końca roku w żadnej z badanych prób wody nie stwierdzano nieprawidłowości.

3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

3.1. Lecznictwo zamknięte

Liczba placówek w porównaniu z rokiem 2023 nie uległa zmianie. Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie aktualnie pozostają 2 Szpitale - Szpital Powiatowy im. Tadeusza Malińskiego w Śremie Sp. z o.o., ul. Chełmońskiego 1, Śrem oraz Wielkopolski Ośrodek Reumatologiczny im. dr. Wiesława Romanowskiego w Śremie, ul. Mickiewicza 95, Śrem; ponadto 1 Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Śremie, ul. Promenada 7, 1 Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy i Hospicjum Stacjonarne SALUS+ Sp. z o. o., ul. Chełmońskiego 1, Śrem.

Kontrolą objęto 4 obiekty, w których przeprowadzono ogółem 7 kontroli w tym: 4 kontrole kompleksowe, 2 kontrole poborowe w zakresie Legionella, 1 kontrolę sprawdzającą.

Skontrolowane obiekty spełniają wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402).

W Szpitalu Powiatowym im. Tadeusza Malińskiego w Śremie Sp. z o.o., ul. Chełmońskiego 1 w lipcu 2024 r. została uruchomiana po przebudowie Pracownia Endoskopowa, a w listopadzie 2024 r. rozpoczął się generalny remont i przebudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego i Izby Przyjęć, który ma się zakończyć zgodnie z podpisaną umową do dnia 30.04.2025 r.

W Wielkopolskim Ośrodku Reumatologicznym im. dr. Wiesława Romanowskiego w Śremie, ul. Mickiewicza 95 na dzień 1 maja 2024 r. zaplanowano uruchomienie nowego oddziału w części Oddziału Reumatologiczno-Ortopedycznego – Oddział Rehabilitacji Stacjonarnej.

Wszystkie obiekty zaopatrywane są w wodę z wodociągu publicznego w Śremie. Jakość wody z wodociągu publicznego w Śremie odpowiada warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Wszystkie obiekty posiadają rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej 12 godzinny zapas wody.

Wszystkie placówki bieliznę do prania przekazują do pralni usługowych. W jednej z placówek (Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Śremie, ul. Promenada 7) w trakcie generalnego remontu jest pralnia zakładowa.

Wszystkie placówki posiadają aktualne umowy na odbiór odpadów medycznych z firmami transportowymi posiadającymi wymagane zezwolenia. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie zbierania, oznakowania, magazynowania, przechowywania i transportu wewnętrznego odpadów medycznych. Utrzymanie czystości oraz porządek w otoczeniu obiektów, postępowanie z bielizną czystą i brudną, postępowanie z odpadami medycznymi nie budziło zastrzeżeń. W żadnej placówce nie stwierdzono obecności insektów ani śladów gryzoni.

We wszystkich placówkach przestrzegane są zapisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów

tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162). W widocznych miejscach umieszczone są znaki graficzno-słowne informujące o zakazie palenia tytoniu i e-papierosów.

W placówkach zamkniętych ogółem wydano 2 decyzje:

- 1 decyzję płatniczą za czynności związane z badaniem próby wody ciepłej (Legionella),
- 1 decyzję na przedłużenie terminu wykonania.

3.2. Lecznictwo otwarte

Liczba placówek w porównaniu z rokiem 2023 uległa zmianie. W roku 2024 powstał 1 obiekt, 7 obiektów zostało zlikwidowanych. Na koniec 2024 r. liczba placówek wynosiła 130 (w 2023 r. – 136).

Spośród placówek lecznictwa otwartego nadzorem sanitarnym objęto: przychodnie, inne obiekty prowadzące działalność leczniczą (stacja dializ, gabinety medycyny szkolnej, poradnie, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej), indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne praktyki pielęgniarek. Wszystkie podmioty lecznicze spełniają wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402).

Drobne prace remontowe i malarskie wykonywane są w miarę potrzeb, na bieżąco. W 1 z 5 skontrolowanych przychodni wykonano prace remontowe - odmalowano ściany i sufity w gabinetach lekarskich. Prace malarskie przeprowadzono również w 5 gabinetach prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym tak jak w roku 2023 nie było uwag dotyczących zaopatrzenia w wodę ciepłą i zimną w skontrolowanych obiektach, nie odnotowano przerw w dostępie do wody, awaryjności sieci. Wszystkie placówki zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych, jakość wody z tych wodociągów odpowiada warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wszystkie kontrolowane placówki posiadały prawidłowo opracowane procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń oraz postępowania ze sprzętem do utrzymania porządku i czystości po zakończonej pracy. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie bieżącej

czystości i porządku oraz w postępowaniu ze sprzętem porządkowym po zakończonej pracy. W kontrolowanych obiektach sprzątanie odbywa się we własnym zakresie lub zajmuje się tym personel zatrudniony na umowę o pracę lub umowę zlecenie. W kilku obiektach sprzątanie pomieszczeń zlecono firmie zewnętrznej.

Odzież ochronna personelu prana jest w pralniach usługowych lub we własnym zakresie. W obiektach skontrolowanych stosuje się bieliznę jednorazową (ręczniki, podkłady na kozetki i przewijaki, podkłady ginekologiczne, spódniczki ginekologiczne, klapki). Postępowanie z bielizną było prawidłowe i odbywało się zgodnie z opracowanymi procedurami.

W trakcie świadczenia usług medycznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą wytwarzane są odpady medyczne o kodzie 180103. Odpady medyczne gromadzone są w urządzeniach chłodniczych (lodówkach) wyposażonych w termometry do monitorowania temperatury.

Wszystkie placówki posiadały prawidłowo opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Na terenie powiatu śremskiego podmioty lecznicze obsługiwane są przez firmy transportowe posiadające wymagane zezwolenia:

- Remondis Medison Sp. z o.o. ul. Puszkina 41, 42-530 Dąbrowa Górnicza,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe JAGODA Marek Niewiadomski Bogusławki 21, 63-000 Gostyń,
- Zakład Obrotu Odpadami „TROXI” Sp. z o.o., ul. Dereniowa 3, Gutowo Małe, 62-300 Września,
- P.H.U.T. Ultex Mariusz TalarSKI, ul. Drzymały 6, 62-031 Luboń,
- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Sulańska 11, 62-510 Konin.

Utylizacja odpadów:

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Sulańska 11, 62-510 Konin.

Wszystkie podmioty lecznicze prowadzą dokumentację związaną z wytwarzaniem odpadów medycznych. Są to karty przekazania odpadów (dodatkowo w niektórych placówkach prowadzone są zapisy z potwierdzeniami odbioru odpadów), zapisy dotyczące temperatury przechowywania odpadów. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie zbierania, oznakowania, magazynowania, przechowywania i transportu wewnętrznego odpadów medycznych.

W roku 2024 ogółem wydano 7 decyzji (w grupie podmiotów leczniczych Przychodnie) w tym:

- 2 decyzje zarządzające,
- 3 decyzje na przedłużenie terminu wykonania,
- 2 decyzje rachunkowe.

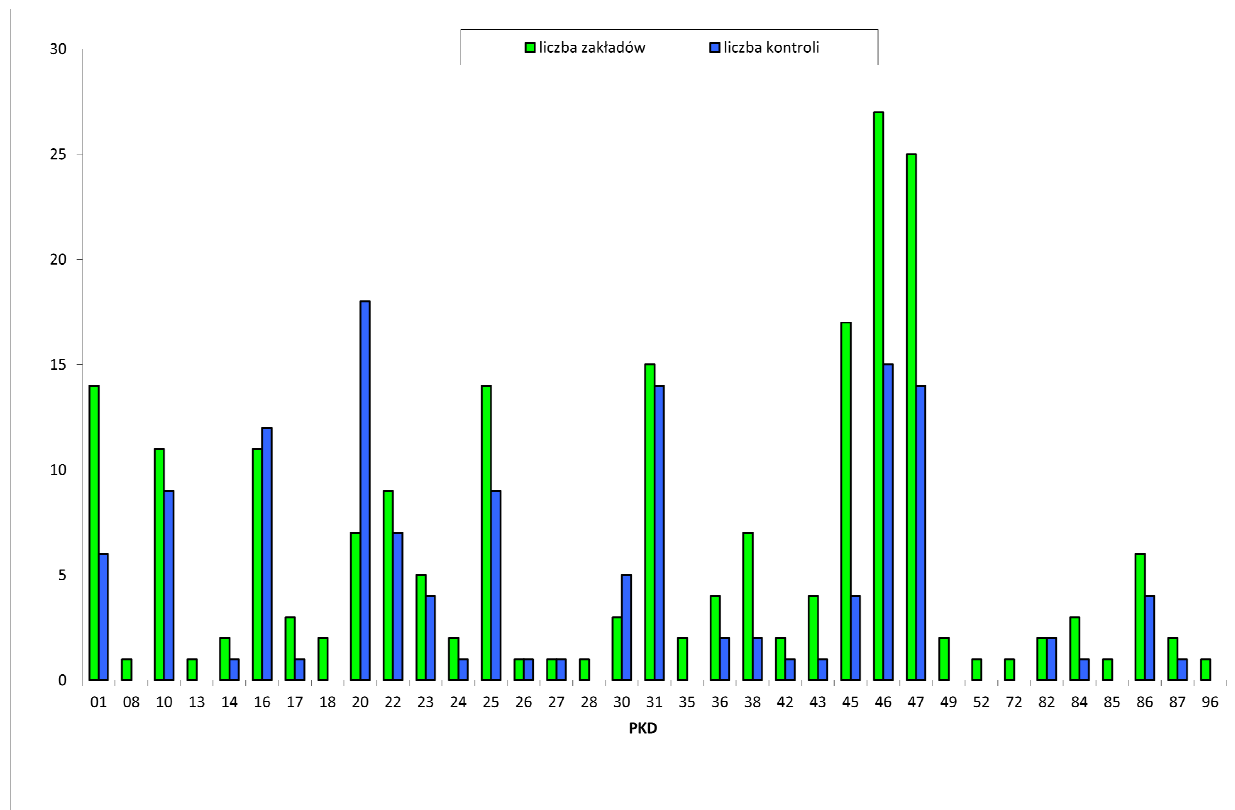
Nieprawidłowości, które stwierdzono w trakcie kontroli placówek dotyczyły m.in.:

- a) niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach laboratoryjnych,
- b) niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w poczekalni (pęknięcia, ubytki farby, ubytki w narożnikach, nieodmalowana wyprawka wokół drzwi do kotłowni),
- c) niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w wiatrołapie (zagrzybenie),
- d) niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w gabinecie (ubytki tynku na ścianie, liczne pęknięcia na suficie, odpryski malatury, łuszcząca się farba, zabrudzone ściany),
- e) ręczniki papierowe w gabinetach przychodni znajdują się na uchwytych, zamiast w zamykanych pojemnikach na ręczniki.

We wszystkich placówkach przestrzegane są zapisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W kontrolowanych obiektach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i e-papierosów. W widocznych miejscach umieszczone są znaki graficzno-słowne informujące o tym zakazie.

V. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Pracy.

W roku 2024 sprawowano nadzór w zakresie Higieny Pracy nad 210 zakładami pracy. Skontrolowano 102 zakłady zatrudniające łącznie 6614 pracowników.

Wykres 1. Liczba skontrolowanych zakładów w poszczególnych sektorach gospodarki (wg PKD) w roku 2024.

W kontrolowanych zakładach prowadzono ocenę narażenia pracowników na czynniki szkodliwe i stwierdzono, że przekroczenia NDSiN (Najwyższe Dopuszczalne Stężenia i Natężenia) występują w 29 zakładach pracy, a w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych pracuje 878 osób, w tym:

- narażenie na pyły - 117 pracowników,
- narażenie na hałas - 856 pracowników,
- narażenie na wibrację - 32 pracowników,
- narażenie na czynniki chemiczne - 5 pracowników,
- narażenie na promieniowanie optyczne – 16 pracowników.

Największa liczba narażonych pracowników, pracujących w warunkach przekroczonych NDSiN zatrudniona jest w:

- zakładach produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych - 361 osoby,
- zakładach produkujących wyroby hutnicze – 190 osób,

- zakładach produkujących meble – 122 osoby,
- przemyśle drzewnym - 106 osób,
- zakładach produkujących gotowe wyroby metalowe – 99 osób.

Pracownicy zatrudnieni w tych zakładach to grupa osób najbardziej narażona na działanie czynnika szkodliwego jakim jest hałas. Podczas prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na stanowiska pracy, gdzie występują przekroczenia NDN hałasu i poddawano wnikliwej analizie opracowane przez kierownictwo firm plany poprawy warunków pracy dla tych stanowisk, badając równocześnie realizację określonych przez zakłady działań prewencyjnych.

W celu zmniejszenia narażenia pracowników na hałas instruowano przedsiębiorców o sposobach, które mogą spowodować poprawę warunków pracy w zakładach. Uzyskać to można np. poprzez wymianę zużytych maszyn lub ich elementów na nowe, obudowę maszyn lub ich części generujących hałas, ostrzenie elementów tnących i ich systematyczną konserwację oraz ograniczenie czasu narażenia pracowników na hałas i stosowanie certyfikowanych ochron narządu słuchu. Informowano również pracodawców o zakazie zatrudniania pracowników narażonych na ponadnormatywny hałas w godzinach nadliczbowych.

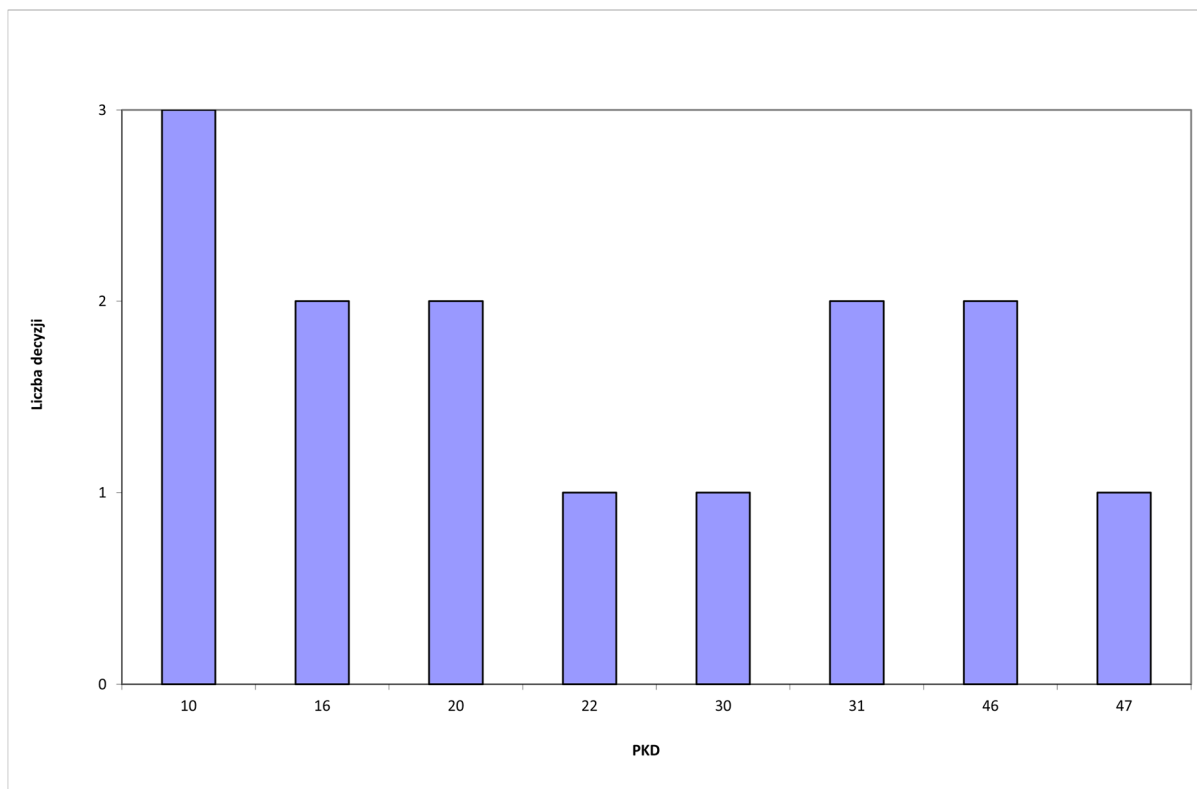
Podczas kontroli w zakładach, gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, instruowano kierownictwo o konieczności takiego projektowania miejsc pracy i rozmieszczania stanowisk powodujących zagrożenie hałasem, aby nie miały one szkodliwego wpływu na sąsiednie stanowiska i pozostałych pracowników.

W przypadkach, w których wyeliminowanie przekroczeń NDN hałasu było niemożliwe za pomocą środków organizacyjno-technicznych kontrolą objęto prawidłowy dobór środków ochrony indywidualnej słuchu i prawidłowość ich stosowania.

Podczas kontroli zakładów, w których występuje ponadnormatywny hałas stwierdzono, że podobnie jak w latach poprzednich kontynuowana jest działalność profilaktyczna zmierzająca do ograniczenia bądź likwidacji chorób zawodowych. Wśród metod zapobiegania stosuje się m.in.:

- systematyczne badania lekarskie,
- stosowanie ochron osobistych na stanowiskach, gdzie stwierdzono narażenie,
- systematyczne szkolenia bhp wstępne i okresowe.

Wykres 2. Liczba wydanych decyzji w poszczególnych sektorach gospodarki (wg PKD) w roku 2024.

W roku 2024 wydano 14 decyzji zarządzających, które zawierały 38 nakazów, m. in.:

- przedstawić do wglądu aktualne wyniki pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- doprowadzić do należytego stanu technicznego pomieszczenia higieniczno-sanitarne przeznaczone dla pracowników;
- odizolować stanowisko pracy klejenia pianki od pozostałych stanowisk pracy zlokalizowanych w pomieszczeniu tapicerni oraz zapewnić spełnienie wymagań technicznych dla pomieszczeń pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia;
- przedstawić do wglądu ocenę ryzyka zawodowego dla poszczególnych stanowisk pracy;
- przedstawić do wglądu rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;

- przedstawić do wglądu rejestr pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- przedstawić do wglądu „Zaświadczenie o ukończeniu szkoleń” albo „Świadectwo egzaminu spawacza” lub „Książkę spawacza” pracownika;
- przedstawić do wglądu rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia;
- przedstawić do wglądu rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia uzupełniony o brakującą informację dot. nazwy czynnika biologicznego;
- wstrzymać wprowadzanie do obrotu produktu do momentu uzupełnienia etykiety produktu o piktogram GHS07 i hasło ostrzegawcze „Uwaga”;
- uzupełnić etykietę produktu o numer UFI;
- uzupełnić kartę charakterystyki produktu o brakujące informacje w sekcji 11 dotyczące: „Informacje dotyczące prawdopodobnych dróg narażenia”, „Objawy związane z właściwościami fizycznymi, chemicznymi i toksykologicznymi”, „Opóźnione, natychmiastowe oraz przewlekłe skutki krótko- i długotrwałego narażenia”, „Skutki wzajemnego oddziaływania”, „Brak szczegółowych danych”, „Mieszaniny”, „Informacje dotyczące mieszanin, a informacje dotyczące substancji”;
- złożyć wniosek do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie o wpis zakładu wytwarzającego produkty kosmetyczne do wykazu zakładów;
- zatrzymać wytwarzanie produktu kosmetycznego do czasu wdrożenia dobrej praktyki produkcyjnej.

Ponadto wydano 2 decyzje nakładające kary pieniężne w łącznej wysokości wynoszącej 12.000 zł w zakresie niedopełnienia obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych.

W toku wykonywanych czynności związanych z nadzorem nad zakładami pracy prowadzono systematyczne rozeznanie związane z występowaniem czynników

rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych na stanowiskach pracy. Stwierdzono, że na terenie powiatu śremskiego narażenie na czynniki rakotwórcze występuje w 48 zakładach pracy, a narażonych jest 613 pracowników, w tym:

Nazwa czynnika	Liczba zatrudnionych pracowników
prace związane z narażeniem na pył drewna	322
prace związane z narażeniem na pył krzemionki krystalicznej i czynników chemicznych	135
promieniowanie jonizujące	65
mieszanki zawierające substancje rakotwórcze	91
razem	613

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze prowadzą rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z czynnikami rakotwórczymi oraz rejestry osób narażonych na te czynniki.

Pracownicy informowani są w formie pisemnej o rodzaju występującego czynnika rakotwórczego, jego oddziaływaniu na organizm ludzki, wynikach pomiarów oraz konieczności stosowania ochron osobistych. Opracowywane są oceny ryzyka zawodowego, w których uwzględnia się narażenie pracownika na czynniki rakotwórcze. Systematycznie prowadzone są pomiary stężeń czynników rakotwórczych na stanowiskach pracy.

W trakcie przeprowadzonych w 2024 roku kontroli, podobnie jak w latach poprzednich, zaznajamiano się z zaleceniami pokontrolnymi Państwowej Inspekcji Pracy i zwracano uwagę na terminowość wykonywania poleceń wydanych w nakazach tej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie systematycznie informuje Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu o występujących na terenie powiatu chorobach zawodowych i wydawanych decyzjach stwierdzających te choroby.

Stanowisko Pracy do Spraw Higieny Pracy PSSE w Śremie prowadzi współpracę z lekarzami medycyny pracy, którzy przeprowadzają badania lekarskie pracowników zatrudnionych w zakładach na terenie powiatu, jak również prowadzi ścisłą współpracę

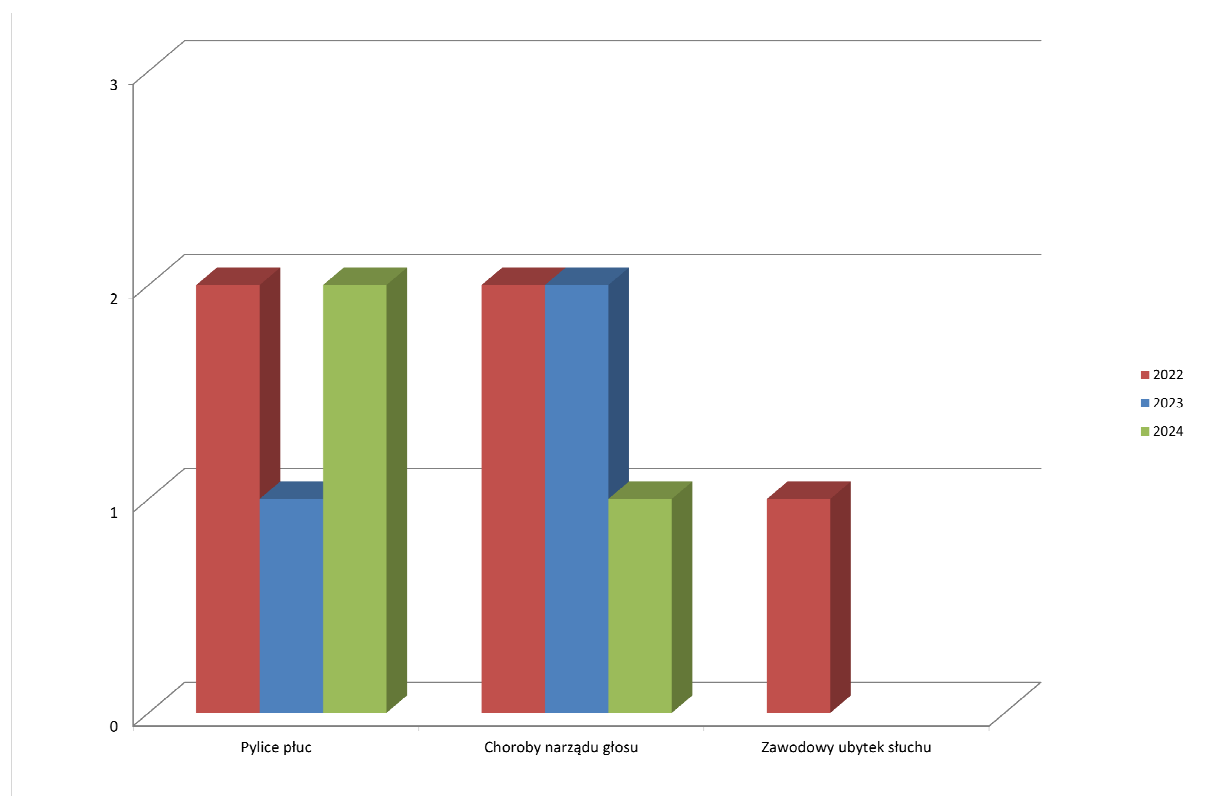
z Wojewódzkim Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu w zakresie sporządzenia oceny narażenia zawodowego u osób, co do których zachodzi podejrzenie o zachorowanie na choroby zawodowe.

W roku 2024 w ramach współpracy z innymi instytucjami, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie przekazywał informacje o nieprawidłowościach w oznakowaniu i kartach charakterystyki produktów wprowadzanych do obrotu i dostępnych na rynku przez podmioty zlokalizowane na terenie innych powiatów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 postępowania w sprawie chorób zawodowych i wydano 3 decyzje stwierdzające choroby zawodowe:

- pylice płuc - 2 choroby;
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym – 1 choroba;

oraz wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Wykres 3. Porównanie ilości występujących chorób zawodowych w latach 2022 – 2024 r.

W 2024 roku Stanowisko Pracy ds. Higieny Pracy PSSE w Śremie kontynuowało działania związane z nadzorem nad środkami zastępczymi. W roku 2024 na terenie powiatu śremskiego nie toczyło się żadne postępowanie administracyjne w zakresie środków zastępczych i nie odnotowano znamion wprowadzania do obrotu lub wytwarzania środków zastępczych.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie w 2024 r. wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia zatrucia wywołanego środkami psychoaktywnymi.

W 2024 r. kontynuowano w zakładach pracy działania związane z przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 9 września 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W związku z tym, przeprowadzono 91 kontroli, podczas których stwierdzono przestrzeganie przepisów ustawy oraz systematyczny spadek liczby osób palących papierosy na terenie zakładów pracy.

Podczas czynności kontrolnych informowano również o ryzyku naturalnego występowania radonu w otoczeniu, jego wpływu na zdrowie oraz znaczeniu przeprowadzania pomiarów jego stężenia – w 2024 r. łącznie przeprowadzono 53 pogadanki na ten temat.

VI. Ocena warunków sanitarno-higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

1. Nadzór nad placówkami.

Obiekty stałe:

- 10 żłobków,
- 33 przedszkola,
- 3 punkty przedszkolne,
- 22 szkoły podstawowe (funkcjonujące samodzielnie),
- 3 licea ogólnokształcące (w tym 1 dla dorosłych),
- 2 szkoły policealne,
- 1 szkoła branżowa I stopnia,
- 9 zespołów szkół, w tym:
  - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Masłowie, w strukturach którego funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Masłowie oraz Przedszkole w Wieszczyźnie,
  - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Brodnicy, w strukturach którego funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Hymnu Narodowego w Brodnicy oraz Przedszkole w Żabnie,
  - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Manieczkach, w strukturach którego funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. gen. J. Wybickiego w Manieczkach oraz Przedszkole w Manieczkach,
  - Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie – zespół z technikum oraz internatem szkolnym,
  - Zespół Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie – zespół z technikum oraz liceum ogólnokształcącym,
  - Zespół Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie – zespół z technikum, szkołą branżową I stopnia, warsztatami szkolnymi oraz liceum ogólnokształcącym dla dorosłych,
  - Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego w Śremie – zespół szkół z technikum,

- Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie – w strukturach zespołu funkcjonuje szkoła podstawowa specjalna oraz szkoła przysposabiająca do pracy,
- Zespół Szkół Katolickich im. św. Jana Pawła II w Śremie z 1 przedszkolem, 2 szkołami podstawowymi (szkoła podstawowa i muzyczna) oraz 1 liceum ogólnokształcącym,
- 1 warsztat szkolny,
- 5 pozaszkolnych placówek specjalistycznych,
- 2 centra szkolenia zawodowego,
- 1 placówka wsparcia dziennego,
- 1 placówka rekreacyjna.

Obiekty sezonowe:

- 18 obiektów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz 7 obiektów wypoczynku zimowego.

Liczba łącznie przeprowadzonych kontroli w 2024 r. wyniosła **107**, w tym:

- kontrole bieżące (**48**),
- kontrole sprawdzające (**6**),
- kontrola interwencyjna (**1**)

*Kontrole tematyczne (łącznie **28**), w zakresie:*

- oceny przygotowania placówek do nowego roku szkolnego (5),
- ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych (10),
- ocena dostosowania mebli do zasad ergonomii i warunków antropometrycznych (7),
- dotyczące wniosków o wydanie opinii sanitarnych (6).

*Kontrole wypoczynku dzieci i młodzieży łącznie **24**.*

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

Liczba przeprowadzonych kontroli przez pion Higieny Dzieci i Młodzieży, w związku z organizacją wypoczynkiem dla dzieci i młodzieży (**24**), w tym:

- **6** turnusów wypoczynku zimowego,
- **17** turnusów wypoczynku letniego,
- **1** kontrola interwencyjna dotycząca obozu pod namiotami nie zgłoszonego w bazie wypoczynku.

Liczba zgłoszonych turnusów w bazie wypoczynku MEN – **113**, w tym:

- wypoczynek zimowy – **16** turnusów
- wypoczynek letni – **97**.

Liczba uczestników wypoczynku w skontrolowanych turnusach wyniosła **816**, w tym:

- wypoczynek zimowy – **172** uczestników,
- wypoczynek letni – **644** uczestników.

2. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek.

Nowe obiekty:

- Niepubliczny Żłobek „Uszatek U1”, ul. Ks. Antoniego Rządkiego 1/U1, 63-100 Śrem,
- Niepubliczne Przedszkole Językowe „Kinderki.pl” – Oddział Zamiejskowy w Wyrzece, ul. Szkolna 16, 63-100 Wyrzeka,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Akademia Dobrej Edukacji” w Wyrzece, ul. Szkolna 16, 63-100 Wyrzeka,
- Punkt Przedszkolny „Równy Start”, ul. Raławicka 7a, 63-100 Śrem,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Równy Start”, ul. Raławicka 7a, 63-100 Śrem.

Zlikwidowane obiekty:

- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Spektrum”, ul. Raławicka 7a, 63-100 Śrem,
- Przedszkole „Słoneczna Szóstka” z Oddziałami Zamiejskowymi – oddział w Pyszącej, ul. Akacyjowa 4, 63-100 Śrem,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Spektrum”, ul. Raławicka 7a, 63-100 Śrem,
- Usunięto z wykazu 5 obiektów, które zaprzestały swojej działalności w zakresie zajęć organizowanych dla dzieci:

- * Świetlica Socjoterapeutyczna w Kołacinie,
- * Świetlica Socjoterapeutyczna w Zaborowie,
- * Świetlica Socjoterapeutyczna w Włoskiejewicach,
- * Świetlica Socjoterapeutyczna w Mchach,
- * Świetlica Socjoterapeutyczna w Książu Wlkp.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek.

Dokonano rozbudowy/odbioru obiektów sportowych:

- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Konopnickiej w Śremie, ul. Grota Roweckiego 10, sala gimnastyczna z zapleczem sanitarno-szatniowych oraz łącznikiem,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pyszącej, ul. Śremska 12, hala sportowa z zapleczem, połączona łącznikiem z istniejącym budynkiem szkoły,

- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Masłowie, należąca do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Masłowie, Masłowo 8, 63-140 Dolsk – rozbudowa budynku szkoły podstawowej o sale gimnastyczną wraz z częścią lekcyjno-szatniową.

3. Zgłoszone interwencje.

- 1) Interwencja złożona telefonicznie dotycząca publicznej szkoły podstawowej – według oświadczenia osoby zgłaszającej (rodzica), po przeprowadzeniu oceny w zakresie dostosowania mebli do wymogów ergonomii w szkole, dzieci skarżą się na bóle pleców i muszą siedzieć w niewygodnych, niedostosowanych meblach szkolnych. Została przeprowadzona kontrola w szkole, w trakcie której dokonano m. in. oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. W wyniku przeprowadzonych w trakcie kontroli szczegółowych pomiarów uczniów oraz mebli szkolnych w wybranych oddziałach – nie stwierdzono nieprawidłowości. Poinformowano o przebiegu sprawy osobę zgłaszającą (kontakt telefoniczny).
- 2) Telefoniczne zgłoszenie dotyczące publicznej szkoły podstawowej – według oświadczenia osoby zgłaszającej (rodzic) w szkole panuje wszawica. Niezwłocznie po otrzymaniu telefonicznego zgłoszenia, podjęto kontakt telefoniczny z dyrektorem szkoły. Ustalono, iż do wychowawcy ucznia zadzwonił rodzic z podejrzeniem stwierdzenia obecności wszy u dziecka – zgodnie z informacją uzyskaną od dyrektora szkoły, jest to pierwszy zgłoszony w tym roku szkolnym przypadek dotyczący wszawicy, higienistka dokonała kontroli czystości głów wśród uczniów wskazanej klasy - nie potwierdzono żadnego przypadku wszawicy. Dyrektor szkoły poinformował rodziców przez e-dziennik o konieczności kontroli dzieci w tym zakresie. Przesłano do szkoły materiały edukacyjne dotyczące wszawicy (ulotka), którą dyrektor zobowiązał się rozdystrybuować wśród rodziców, w celu podjęcia odpowiednich działań z ich strony. Przekazano informacje z ustaleń osobie zgłaszającej.
- 3) Interwencja dotycząca obozu pod namiotami niezgłoszonego w bazie wypoczynku. Do PSSE w Śremie wpłynęły informacje dotyczące nielegalnego wypoczynku oraz złych warunków higieniczno-sanitarnych zapewnionych podczas obozu. W dniu otrzymania zgłoszenia przekazano informację do Kuratorium Oświaty w Poznaniu oraz Komendy Powiatowej Policji w Śremie. Została przeprowadzona kontrola we wskazanym miejscu, w asyście

przedstawiciela KPP w Śremie oraz wspólnie z pionem HŻ, podczas której potwierdzono informację o trwającym obozie konnym pod namiotami oraz stwierdzono nieprawidłowości.

- 4) Telefoniczne zgłoszenie (anonimowe) dotyczące nieprawidłowości w niepublicznym przedszkolu – anonimowe zgłoszenie zawierało uwagi dotyczące bałaganu, brudu w przedszkolu oraz braku kompetencji personelu. W związku z otrzymanym zgłoszeniem, została przeprowadzona kontrola sanitarna w placówce, w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówce, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości. Podjęto kontakt telefoniczny z osobą zgłaszającą interwencję i przekazano informację.

4. Ocena warunków techniczno-sanitarnych w placówkach oświatowych.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 r. oceniono stan sanitarno-techniczny w 49 placówkach opieki, wychowania i nauczania. Wśród tych placówek znajdują się obiekty, w których stwierdzono, że pomieszczenia lub otoczenie wymagają działań naprawczych w zakresie stanu sanitarnego/technicznego.

W roku 2024 wydano łącznie 11 decyzji administracyjnych (merytorycznych), w tym 5 przedłużających termin wykonania nakazów zawartych w wydanych decyzjach, 6 decyzji płatniczych oraz 1 postanowienie. Stwierdzane nieprawidłowości podczas kontroli sanitarnych dotyczyły najczęściej: stanu sanitarno-technicznego dróg dojazdu i ogrodzenia, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży, placów zabaw /rekreacyjnych /boisk sportowych oraz braku wentylacji mechanicznej w sanitariatach.

Wszystkie skontrolowane w 2024 r. placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu śremskiego posiadają pełną infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie, odprowadzanie ścieków – kanalizacja centralna, bezodpływowy zbiornik na nieczystości ciekłe lub własna oczyszczalnia biologiczna). We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody. W odniesieniu do zachowania standardów dostępności do urządzeń higieniczno-sanitarnych, przekroczenie liczby

uczniów na umywalkę i/lub miskę ustępową, stwierdzono w 5 skontrolowanych placówkach.

Ocena mikroklimatu w pomieszczeniach placówek w porównaniu do roku ubiegłego utrzymuje się na podobnym poziomie. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono ogrzewanie centralne własne lub ogrzewanie z sieci ciepłowniczej. Wyniki przeprowadzonych w trakcie kontroli pomiarów w zakresie zapewnienia odpowiedniej temperatury powietrza w salach zajęć/lekcyjnych są prawidłowe.

Ochrona przed nadmiernym nasłonecznieniem w salach lekcyjnych, przedszkolnych, żłobkowych, gdzie istnieje taka potrzeba zapewniona jest najczęściej poprzez zastosowanie wewnętrznych rolet materiałowych.

5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Na 19 skontrolowanych placówek szkolnych 14 obiektów posiada warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, a 5 placówek nie posiada własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć i korzysta z bazy sportowej zlokalizowanej poza placówką. Niezależnie od posiadanej infrastruktury 14 placówek oświatowych korzysta z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego poza placówką, najczęściej takich jak: basen, boisko, stadion sportowy, sala gimnastyczna lub hala sportowa.

6. Prowadzenie dożywiania.

Dożywianie uczniów prowadzone jest najczęściej w formie jedno lub dwudaniowych obiadów. Posiłki w zależności od posiadania kuchni zlokalizowanych na terenie szkół, są przygotowywane na miejscu lub dowożone (catering). Ogółem w odniesieniu do skontrolowanych szkół w 2024 r. z dożywiania łącznie korzystało 1330 uczniów, w tym 93 dzieci z posiłków dofinansowanych. Szkoły uczestniczą w rządowym programie dla szkół, w ramach którego uczniowie otrzymują produkty mleczne, warzywa i owoce. Spośród skontrolowanych placówek, w 4 funkcjonował sklepik szkolny, a w 10 automaty do sprzedaży przekąsek oraz ciepłych i zimnych napoi.

7. Opieka medyczna w szkołach.

Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami oceniono w 19 placówkach. Spośród skontrolowanych szkół, 13 placówek posiada gabinety

profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji, 5 szkół nie posiada odrębnego gabinetu medycznego (zapewniono pomieszczenie zastępcze na terenie placówki), w 1 szkole profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami jest świadczona poza terenem placówki.

Dokonując oceny stanu sanitarno-technicznego gabinetów medycznych funkcjonujących w placówkach, sprawdzano między innymi czy pomieszczenia są wyposażone w punkt poboru ciepłej i zimnej wody oraz środki myjąco-dezynfekujące, a podłogi wykonane są z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję.

8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

W ramach prowadzonego nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach w 2024 roku skontrolowano łącznie 12 placówek, w tym 9 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie oraz 3 zespoły szkół. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych zauważono, iż niektóre placówki posiadają na stanie przeterminowane substancje chemiczne. W takich sytuacjach informowano, że istotą podawania informacji o dacie ważności danego produktu jest zapewnienie użytkownika, że w tym konkretnym okresie dany produkt posiada deklarowane przez producenta właściwości zarówno użytkowe, jak i związane z bezpieczeństwem stosowania. Dlatego też po upływie tego terminu produkty powinny być niezwłocznie wycofywane ze stosowania i odpowiednio utylizowane.

W jednej z placówek stwierdzono brak aktualnego spisu posiadanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz brak wymaganych kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin. Wyżej wymienione nieprawidłowości zostały uwzględnione w formie nakazów w wydanej decyzji administracyjnej.

9. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania.

W 2024 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 10 placówkach. Badaniem objęto łącznie 73 oddziały szkół podstawowych. Liczba uczniów poddanych badaniom – 1181.

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiają się następująco:

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała – 504 uczniów,
- waga tornistra w zakresie 10-15% masy ciała ucznia – 510 uczniów,
- waga tornistra szkolnego >15% masy ciała ucznia – 167 uczniów.

W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczna przeprowadzonych badań związanych z oceną dostosowania mebli do warunków antropometrycznych dzieci. W 2024 roku badania przeprowadzono w 12 placówkach - 67 oddziałach. Łącznie ocenie poddano 1102 stanowiska. Na podstawie udostępnionych oraz dokonanych pomiarów w 6 placówkach, 32 oddziałach, w odniesieniu do 332 stanowisk stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania, zestawienia i/lub dostosowania mebli edukacyjnych do warunków antropometrycznych. Z przeprowadzonych badań wynika, iż główną przyczyną nieprawidłowości był brak wystarczającej ilości zróżnicowanych mebli w placówkach. W trakcie badań podejmowano również działania informacyjno-edukacyjne skierowane do dyrekcji, nauczycieli i/lub uczniów. Wydano zalecenia pokontrolne.

Wszystkie skontrolowane w 2024 roku szkoły umożliwiają uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu oraz zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych (indywidualne szafki i/lub wyznaczone miejsce w salach lekcyjnych). Podczas prowadzonych badań w zakresie oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, pozyskano bezpośrednio od uczniów informacje, że nie wszyscy korzystają z tej możliwości (nie wyrażają chęci), pomimo wyznaczenia takiego miejsca przez dyrektorów.

Najczęściej w szkołach obowiązują przerwy 10 minutowe. Zapewnione są dodatkowo (przynajmniej jedna) dłuższe przerwy – tzw. śniadaniowe lub obiadowe. Funkcjonują również przerwy 5 minutowe – najczęściej w szkołach średnich, gdzie ze względu na liczbę uczniów/oddziałów, zajęcia prowadzone są w systemie dwuzmianowym lub w szkołach podstawowych ze względu na prowadzone dowozy uczniów.

Spośród skontrolowanych w 2024 r. szkół, 18 placówek prowadzi zajęcia w systemie jednozmianowym, tylko w jednej - zespole szkół zajęcia prowadzone są w systemie dwuzmianowym.

Dowozy uczniów do szkół są zapewnione w 12 z 19 skontrolowanych w roku 2024 placówek.

Podczas kontroli prowadzonych w szkołach, dokonano oceny rozkładu zajęć lekcyjnych. Oceną objęto łącznie 210 oddziałów w 18 placówkach, przy czym nieprawidłowości wynikające z nie rozpoczynania zajęć o stałej porze lub różnicy godzin lekcyjnych większej niż 1 pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia stwierdzono w łącznie 17 placówkach/101 oddziałach. Poinformowano dyrektorów

szkół o kryteriach oceny rozkładu zajęć lekcyjnych wynikających z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.), zgodnie z którym plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

10. Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia.

Udział w zorganizowanych na lokalnym rynku imprezach okolicznościowych:

- 1) Festyn z okazji Dnia Dziecka zorganizowany przez Szkołę Podstawową Nr 6 im. Braci Barskich w Śremie,
- 2) Dożynki Powiatowo-Gminne w Dalewie.

Obsługa stoiska wspólnie ze Stanowiskiem Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne dotyczące między innymi higieny jamy ustnej połączonej z instruktażem prawidłowego mycia zębów, zasad zdrowego żywienia, kleszczy, palenia tytoniu (smokerlyzer - możliwość zmierzenia zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu), spożywania alkoholu, zażywania narkotyków (tor przeszkód z wykorzystaniem narkogogli, alkogogli).

Podczas omawianych z dyrektorami szkół, wyników przeprowadzonych badań w zakresie oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, wskazywane są przyczyny nadmiernego obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Proponuje się podejmowanie wspólnych działań mających na celu zminimalizowanie problemu – akcję informacyjno-edukacyjną, zorganizowanie spotkania, przeprowadzenie lekcji instruktażowej – jak prawidłowo zapakować i nosić tornistry. Zwracana jest uwaga na konieczność podejmowania współpracy w postaci nadzoru nad zawartością oraz właściwym użytkowaniem plecaków szkolnych, zarówno ze strony szkoły jak i rodziców, opiekunów prawnych, aby poradzić sobie z problemem przeciążenia plecaków wśród uczniów. Pozostawiane są w placówkach materiały edukacyjne/ulotki.

Mając na uwadze wspólny cel, jakim jest kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych, w tym działań z zakresu profilaktyki wad postawy, podczas prowadzonych czynności kontrolnych/badań w zakresie ergonomii, podejmowano również działania informacyjne mające na celu przypomnienie zasad, kryteriów dotyczących doboru odpowiedniego zestawu mebli edukacyjnych. Zwracano uwagę

na konsekwencje i negatywne skutki korzystania z źle dobranego rozmiaru/zestawienia mebli edukacyjnych, na zachowanie właściwej pozycji podczas zajęć oraz odpowiedniej aktywności fizycznej, zachęcano do korzystania z zajęć sportowych. Przekazywano materiały edukacyjne.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych podejmowano również działania edukacyjno-informacyjne dotyczące wszawicy: objawów, dróg szerzenia oraz jak pozbyć się choroby. Przekazywano materiały edukacyjne w formie ulotek w celu udostępnienia rodzicom.

Zwracano uwagę odnośnie bezpiecznego użytkowania piaskownic. Informowano, iż zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego wskazana jest wymiana piasku w piaskownicach co najmniej 2 razy w roku: przed oraz w trakcie sezonu letniego, a także każdorazowo po stwierdzeniu w nim obecności widocznych zanieczyszczeń, a obowiązek wymiany piasku w piaskownicach wynika z potrzeby zminimalizowania zagrożenia chorobami pasożytniczymi, odzwierzęcymi, zakaźnymi.

Ponadto w odniesieniu do profilaktyki wad wzroku, w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w nadzorowanych placówkach, zwracana jest uwaga na przeprowadzanie badań dotyczących pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego. Dyrekcji przekazywane są informacje, iż opublikowano nową normę PN-EN 12464-1:2022-01 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach, która niesie zmiany dla placówek systemu oświaty. Zwracana jest uwagę na aspekty zdrowotne wynikające z nieprawidłowego oświetlenia – bóle głowy, zmęczenie i wady wzroku.

VII. Główne zagadnienia realizowane w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

1. Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania o charakterze prewencyjnym, które zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz w oparciu o inne przepisy prawa (ustawy, rozporządzenia).

Zadania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego miały na celu zapewnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych w nowo realizowanych oraz przebudowywanych, czy też rozbudowywanych obiektach budowlanych poprzez egzekwowanie odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych gwarantujących spełnienie tych wymagań, a także poprzez zapobieganie pogorszenia standardów jakości środowiska w zakresie warunków zdrowotnych osób zamieszkujących i przebywających w sąsiedztwie obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Działania te zostały podjęte na wniosek organów administracyjnych lub inwestorów i polegały na:

- ✓ opiniowaniu i uzgadnianiu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujące: uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgadnianie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

- ✓ opiniowaniu w ramach oceny oddziaływania na środowisko, obejmujące wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz wydawanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;

- ✓ uzgadnianiu warunków zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;

✓ zajmowaniu stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma na celu realizację zasady ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wdrażanie rozwiązań chroniących środowisko, w tym również zdrowie ludzi. Zgodnie z właściwością rzeczową w zakresie sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie dokonał uzgodnień projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pod kątem wpływu projektowanego sposobu zagospodarowania terenu na takie elementy jak: powietrze, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, krajobraz, rośliny, zwierzęta oraz ludzi we wzajemnym ich powiązaniu. Podstawą do zajęcia stanowiska uzgodnienia w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko było opracowanie zawierające analizy i oceny oddziaływania na środowisko tzw. prognoza oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, odnosząca się do wyżej wspomnianych elementów. Ponadto w oparciu o art. 53 oraz art. 54 ust. 1, w powiązaniu z art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), odnosząc się do w/w elementów, w ramach strategicznej oceny oddziaływania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie zaopiniował projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2024 r. Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Śremie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydało 9 opinii dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Sprawy dotyczyły projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektu planu ogólnego gmin.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalają przeznaczenie terenów oraz ściśle określają sposoby ich zagospodarowania i zabudowy. Dokonując uzgodnienia planu dążono do takiego kształtowania struktury przestrzennej oraz przeznaczenia przedmiotowego terenu, aby w sposób racjonalny, a zarazem zrównoważony godzić potrzeby rozwojowe gmin i ich mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych z wymogami ochrony środowiska, w tym również zdrowia ludzi. Mając

na uwadze szeroko pojętą ochronę zdrowia ludzi w przeprowadzonej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano szczególną uwagę na:

- właściwą gospodarkę wodno-ściekową z uwzględnieniem zapewnienia ludności wody do picia i na potrzeby gospodarcze;
- właściwe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów;
- zapewnienie ochrony ludności przed niekorzystnym wpływem hałasu, wibracji oraz zanieczyszczeń powietrza.

W oparciu o art. 54 ust. 1, w powiązaniu z art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie *zaopiniował 6 projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie na podstawie art. 48 ust. 1, art. 49 w powiązaniu z art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) wydał *1 opinię o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.* W/w odstąpienie dotyczyło zagadnień związanych ze zmianami stanowiącymi niewielką modyfikację przyjętego już wcześniej dokumentu.

2. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny opiniował i uzgadniał warunki realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przed zajęciem stanowiska, każdorazowo w oparciu o kartę informacyjną przedsięwzięcia lub na podstawie sporządzonego raportu, poddawano ocenie: charakter planowanej inwestycji, jej rozmiar, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, rodzaj proponowanej technologii, wielkość produkcji, usytuowanie względem terenów chronionych z uwzględnieniem przeważających kierunków wiatru, istniejący i planowany charakter zagospodarowania terenu, a także przeznaczenie terenu w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jeżeli taki został uchwalony. Analizowano możliwość wystąpienia oddziaływania w zakresie: hałasu, zanieczyszczeń powietrza, wibracji, oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne przy uwzględnieniu czasu trwania oddziaływania. Analizie poddawano również,

przedstawiane możliwości techniczne, technologiczne i organizacyjne zapobiegania oraz ograniczenia wpływu tych przedsięwzięć na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W roku 2024 r. wydano:

- 40 opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

W **3 przypadkach** wyrażono opinię o obowiązku przeprowadzenia takiego postępowania oraz określono zakres raportu (dotyczyły one farm fotowoltaicznych zlokalizowanych blisko zabudowy mieszkaniowej/zagrodowej; zlokalizowanej na terenie Parku Krajobrazowego).

W **37 przypadkach** odstąpiono od potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a dotyczyły one m.in.: budowy farm fotowoltaicznych, budowy budynków mieszkalnych - jedno i wielorodzinnych, budowy sieci kanalizacji sanitarnych, rozbudowy gospodarstw rolnych.

Na kolejnym etapie postępowania, czyli *przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach uzgodniono warunki realizacji dla 7 planowanych przedsięwzięć*, polegających m.in. montażu linii okleinowania, rozbudowie gospodarstw rolnych, rozbudowie instalacji do chowu drobiu, budowie stacji z budynkiem handlowo-usługowym, budowie budynków jednorodzinnych mieszkalnych, budowy kotłowni wodorowo-tlenowej.

3. W związku z wpływem w okresie sprawozdawczym wniosków o uzgodnienie: *projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego* dla określonych inwestycji, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie stosownie do zapisu art. 3, art. 3 ust. 1a, art.12 ust.1, a także art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz art. 53 ust. 4 pkt 2a i ust. 5 w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) dokonał przedmiotowego uzgodnienia i wydał postanowienia na rzecz wnioskującego organu administracyjnego.

W związku z powyższym uzgodniono *98 wniosków dotyczących projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz 24 dla projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego*. Wnioski te dotyczyły planowanych inwestycji polegających m.in. na budowie: rozdzielczych sieci wodociągowych, budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych, hal warsztatowych i magazynowych, budynków usługowych, wiat

i budynków gospodarczych, elektrowni fotowoltaicznych, kablowej sieci elektroenergetycznej, sieci gazowej, sieci kanalizacji sanitarnych, publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, kurników i silosów, zbiornika na deszczówkę; nadbudowie budynku handlowo-usługowego; rozbudowie: budynku biurowego wraz z zapleczem socjalno-szatniowym, budynku garażowego, wiat, budynku biurowego, ośrodka reumatologicznego o kontenerowy rezonans magnetyczny, stacji tankowania LNG/CNG, przebudowie odcinka napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15KV lub zmianie sposobu użytkowania budynku handlowego na żłobek wraz z przebudową, na budynek mieszkalno-usługowy.

Ponadto zajęte zostały 3 stanowiska, które wpłynęły w roku 2023 i dotyczyły one uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

4. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 27 kontroli.

Na podstawie spisanych protokołów kontroli dokonano odbioru *25 obiektów*, w związku z wpłynięciem zawiadomień o zakończeniu budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania od inwestorów, na których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.).

Odbiory przeprowadzane były wspólnie z pracownikami nadzoru bieżącego, którzy przejmują nadzór nad obiektem z chwilą rozpoczęcia działalności. W związku z powyższym dokonano odbioru:

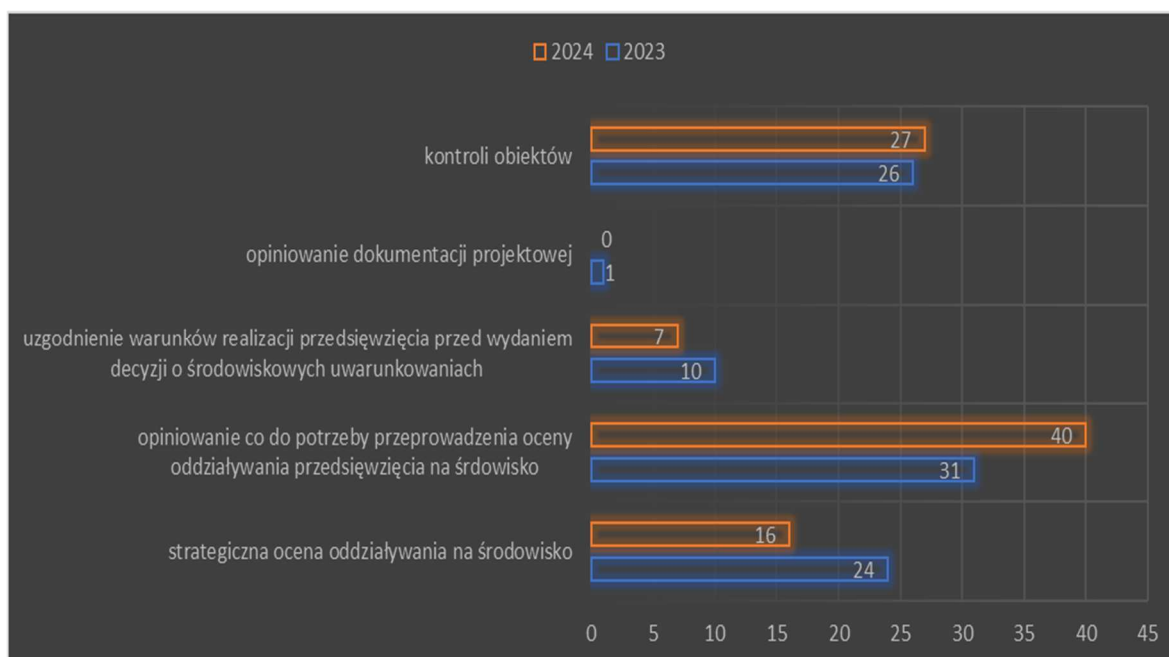
- 3 obiektów, nad którymi sprawuje nadzór higiena pracy (zakład produkcyjny, budynek magazynowy, budynek socjalny);
- 4 obiektów, nad którym nadzór sprawuje higiena komunalna (pracownia endoskopowa, rozbudowa hotelu, budynek usługowy);
- 5 obiektów, nad którymi sprawuje nadzór higiena żywności i żywienia (budynki handlowe, budynki handlowo-usługowe);
- 6 obiektów, nad którymi sprawuje nadzór higieny dzieci (hala sportowa, sale gimnastyczne, zespół szkolno-przedszkolny, oddział przedszkolny);
- 7 obiektów, które nie podlegają bieżącemu nadzorowi (m. in.: hala magazynowa, budynek handlowo usługowy, budynki usługowe, rozbudowa ośrodka reumatologicznego o rezonans magnetyczny).

Jedna kontrola dotyczyła adaptacji pomieszczeń w istniejących obiektach budowlanych, w związku z wnioskiem złożonym na podstawie przepisów odrębnych, tj.: wydanie opinii o przydatności lokalu przeznaczonego na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej produktów leczniczych weterynaryjnych zgodnie z art. 75 ust. 2 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686). Natomiast jedna kontrola dotyczyła rekontroli obiektu w celu sprawdzenia usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

W związku z dokonaniem odbioru obiektów użyteczności publicznej w 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Śremie wydał 25 opinii sanitarnych dotyczących złożonych zawiadomień o zakończeniu budowy z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.) stwierdzających spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

5. W ramach działalności Stanowiska Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Śremie, w roku 2024 wystawionych zostało 26 decyzji *rachunkowych* (pobierano opłaty za czynności realizowane przez zapobiegawczy nadzór sanitarny zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Rys. 1. Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2023-2024 r.

Rys.2. Budynek nadleśnictwa

Rys. 3. Budynek szkolno-przedszkolny

Rys. 4-5. Sala gimnastyczna

Podsumowując, należy stwierdzić, że rola Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek organizacyjnych, jest bardzo ważnym ogniwem realizowanych zadań dla społeczności lokalnej.

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie wpłynęła mniejsza liczba wniosków dotyczących zajęcia stanowiska w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko niż w roku 2023. W roku sprawozdawczym wpłynęło więcej wniosków o przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz dokonano więcej odbiorów nowych obiektów.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizował działania z zakresu współpracy z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Dotyczyła ona w szczególności: rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć, uzgadniania warunków zabudowy oraz dokonywania odbiorów.

VIII. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Działalność oświatowo-zdrowotna prowadzona w PSSE w Śremie regulowana jest w większej swojej części harmonogramem roku szkolnego, w tym przypadku rokiem szkolnym 2023/24. Znaczna część realizowanych działań była kontynuacją przedsięwzięć lat wcześniejszych.

1. Interwencje programowe

1.1. „Trzymaj Formę”

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2023/24 została ogłoszona XVIII edycja programu, do którego przystąpiło 18 szkół podstawowych powiatu śremskiego. Program został zrealizowany w 93 klasach, koordynowało go 66 nauczycieli dla 2072 uczniów a wspomagało 455 rodziców. Do szkół rozdysponowano materiały do realizacji programu.

Podczas realizacji programu koordynatorzy szkolni współpracowali m.in. z placówkami służby zdrowia, z sołtysami, z Policją, z Miejsko-Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Miejsko - Gminnymi Komisjami ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nadleśnictwem, kołami gospodyń wiejskich, Strażą Pożarną, urzędami miast i gmin, dietetykiem. Realizując program szkoły zwiększały aktywność fizyczną uczniów min. poprzez: organizowanie zawodów sportowych, udział uczniów w turniejach i zawodach międzyszkolnych, organizowaniu dodatkowych zajęć ruchowych/sportowych. Szkoły angażowały się także w poprawę nawyków żywieniowych poprzez organizację zajęć, pokazów i warsztatów kulinarnych, przeprowadzanie z rodzicami konsultacji dotyczących istoty problemu właściwego odżywiania, organizowanie zajęć praktycznych i warsztatów z edukacji konsumenckiej, spożywanie wspólnie drugiego śniadania, układania jadłospisów zgodnie z zasadami zbilansowanej diety czy organizowaniu spotkań z ekspertami lub specjalistami z zakresu żywienia.

Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!”, w którym uczestniczyło 12 osób.

Przeprowadzono 11 wizytacji placówek realizujących powyższy program.

W ramach programu odbyła się XII edycja Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”, w którym brały udział dwie szkoły.

1.2 „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Rok szkolny 2023/24 to VIII edycja programu dedykowanego dla uczniów klas IV. W projekcie wzięło udział 21 szkół (23 klasy), 437 uczniów oraz 370 rodziców. Przeprowadzono 5 narad dotyczących realizacji programu w placówce oraz 9 wizytacji realizacji programu placówkach.

Podczas realizacji programu dzieci mogły nie tylko zapoznać się z negatywnymi skutkami palenia papierosów czy e papierosów, ale przede wszystkim poznać różnice w samopoczuciu osób palących i niepalących. Podczas zajęć dzieci wzmacniały zarówno poczucie własnej wartości, jak też były zachęcane do świadomych wyborów związanych ze zdrowiem.

1.3 „Czyste powietrze wokół nas”

Przedszkolny program edukacji antytytoniowej dla dzieci pięcio- i sześciolletnich i ich rodziców, którego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2023/24 chęć realizacji programu wyraziło 29 przedszkoli oraz szkół podstawowych z oddziałami zerowymi. Programem objętych zostało 991 dzieci i 643 rodziców, w tym: 549 dzieci sześciolletnich, 339 dzieci pięcioletnich oraz 103 dzieci innych grup wiekowych. Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził 5 pogadanek, w których uczestniczyło 190 dzieci 5-6 letnich. W trakcie pogadanek dzieci zostały ukierunkowane na różne źródła i rodzaje dymu poprzez obserwację w środowisku. Omówiono lokalizację różnych źródeł dymu oraz przyczyny

wydobywania się dymu, porozmawiano na temat szkodliwości dymu tytoniowego oraz skutków palenia papierosów. Przeprowadzono 25 porad oraz 17 wizytacji realizacji programu w placówce oraz szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu, w którym uczestniczyły 24 osoby.

Jak wynika z przesłanych z przedszkoli ankiet wynika, że program cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony przedszkoli oraz wśród dzieci. Program bardzo wyraźnie wpłynął na świadomość dzieci, poprzez działania np. spacerów, które uświadomiły zagrożenia związane z zanieczyszczeniem powietrza. Zajęcia zwiększyły u dzieci świadomość odnośnie wpływu nikotyny na zdrowie i życie człowieka i zapewne wpłyną na ich wybory prozdrowotne w przyszłości. Zwiększyła się umiejętność rodziców w zakresie wspierania dzieci w sytuacjach społecznych, w których narażone są na dym tytoniowy. Dzięki realizacji programu, placówki poszerzyły ofertę programową.

1.4 „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowany jest w ramach profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, którego celem jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym.

Celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Wyjątkowość tego programu polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień. W programie nie skupiono się na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, ale na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo, i o tym jak nadużywanie tych substancji może negatywnie wpływać na te wartości. W programie nie chodzi o zwykłe zapobieganie używania substancji psychoaktywnych, ale ujęte w kontekście macierzyństwa i ojcostwa, gdyż w tym kontekście zachowania te mogą być bardzo szkodliwe (FAS, poronienia itp.). Z ankiet przeprowadzonych wśród młodzieży wynika, że chętnie uczestniczy w tego typu zajęciach, za najbardziej wartościowe treści w programie uznają treści dotyczące propagowania zdrowego stylu życia, informacji o środkach uzależniających oraz informacje o skutkach i następstwach spożywania alkoholu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/24 przystąpiło 8 szkół ponadpodstawowych powiatu śremskiego - uczestniczyło w nim 437 uczniów i 38 rodziców.

1.5 „Wybierz życie – pierwszy krok”

Program edukacyjny skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy, który jest drugim, co do częstości nowotworem złośliwym narządów płciowych u kobiet.

Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy poprzez stosowanie profilaktycznych zachowań wśród młodzieży. Celem szczegółowym jest zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna) oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

Program realizowany jest poprzez pogadanki, szkolenia, wykłady, prelekcje, prezentacje multimedialne, quizy o przedmiotowej tematyce oraz prowadzenie edukacji w oparciu o scenariusze zajęć z poradnika programu, imprezy prozdrowotne, gazetki szkolne.

Do programu w roku szkolnym 2023/24 przystąpiło 6 szkół - działaniem objętych zostało 483 uczniów. Przeprowadzono 3 wizytacje dotyczące realizacji programu w placówkach. Koordynatorzy szkolni uczestniczyli w szkoleniu on-line przeprowadzonym przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei”.

Do szkół rozdyskrebowano materiały edukacyjnych do realizacji programu.

1.6 „Mamo, Tato – co Wy na to?”

Program edukacyjny dedykowany dzieciom w wieku przedszkolnym (5-6 lat) oraz ich rodzicom i opiekunom. Celem programu jest zwrócenie uwagi na specyfikę rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których one doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy.

Rok szkolny 2023/24 był szóstą edycją programu i uczestniczyło w nim 27 placówek przedszkolnych (w tym filie i punkty przedszkolne) oraz 14 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Programem zostało objętych

799 przedszkolaków oraz rodzice w liczbie 785 osób. Do realizacji programu zostały rozdystrybuowane materiały edukacyjne. Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu, w którym uczestniczyły 24 osoby.

Przeprowadzono 3 narady oraz 16 wizytacji realizacji programu w placówkach.

Według nauczycieli program cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony kadry przedszkolnej ponieważ porusza prawie wszystkie aspekty życia dziecka przy dość dużym zaangażowaniu rodziców, którzy zostali włączeni w edukację dziecka

1.7 „Skąd się biorą produkty ekologiczne

Rok szkolny 2023/2024 to IV edycja programu, który skierowany został do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Głównym założeniem programu jest zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W programie na terenie powiatu śremskiego program został zrealizowany przez 52 realizatorów przedszkolnych w 24 przedszkolach, w którym uczestniczyło 794 przedszkolaków oraz 598 rodziców. Przeprowadzono 12 wizytacji dotyczących realizacji programu w placówce. Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził szkolenie grupowe dla przedszkolnych/szkolnych koordynatorów programu, w którym uczestniczyły 24 osoby.

W 12 przedszkolach program został rozszerzony o 38 dodatkowych działań – założenie zielonego ogródka przedszkolnego, zaproszenie dietetyka do przedszkola, omówienie segregacji odpadów, przygotowanie soków owocowo-warzywnych i zdrowych przekąsek, wyjazdy do gospodarstwa agroturystycznego.

W ramach programu przeprowadzono Konkurs „Eko jest lepsze” skierowany do dwóch grup wiekowych: dzieci w wieku 3-4 lata oraz 5-6 lat. Zadanie polegało na przygotowaniu pracy plastycznej na temat rolnictwa ekologicznego, produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia. Na konkurs wpłynęło 7 prac - 2 prace przygotowane przez dzieci w wieku 3 - 4 lata oraz 5 prac przygotowanych przez dzieci w wieku 5-6 lat. W etapie przedszkolnym w grupie 3-4 latków wzięły udział

3 grupy i 25 dzieci, natomiast w grupie dzieci 5-6 letnich w etapie przedszkolnym brało udział 7 prac oraz 63 przedszkolaków. Jako nagrody dla uczestników konkursu przewidziano m.in. zajęcia w Muzeum Śremskim, Śremskim Ośrodku Kultury, bilety do Kina Słonko w Śremie, zajęcia w Śremskiej Bibliotece, zajęcia z kwiaciarką oraz leśniczym. Ponadto każda z grup otrzyma skrzyneczkę owoców. Fundatorami nagród byli Urząd Miejski w Śremie, Urząd Miasta i Gminy w Dolsku, Centrum Kultury w Książu Wlkp., Klub Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie, Muzeum Śremskie w Śremie, Kwiaciarnia J. Górkiwicz -Woźniak, Koło Łowieckie Nr 74 Ostoja w Śremie, Koło Łowieckie Nr 75 Knieja w Dolsku, Sklep Hop do Wody, Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej „Basismed” oraz PSSE w Śremie.

1.8 „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” – w ramach przedmiotowego programu zostały zrealizowane następujące działania:

1.8.1 Akcja „Bezpieczne Walentynki 2024”

W szkołach zorganizowano prelekcje, pogadanki, filmy, konkursy, testy, gazetki, w których uczestniczyło 2492 uczniów.

Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził pogadanki w dwóch szkołach ponadpodstawowych, w trakcie których poruszono kwestie związane z profilaktyką zakażeń HIV i zachorowań na AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Przekazał informacje dotyczące epidemiologii zakażeń HIV/AIDS na świecie i w Wielkopolsce, poinformował o możliwości wykonania bezpłatnych testów w kierunku HIV w pkt PKD - uczestniczyły 183 osoby.

Odbyła się 1 narada dotycząca przedmiotowej tematyki z higienistkami szkolnymi – przekazano materiały oświatowo-zdrowotne.

1.8.2 Światowy Dzień AIDS

W szkołach przeprowadzono pogadanki, prezentacje multimedialne, uczniowie obejrzeli filmy, przygotowano gazetki informacyjne, lekcje informacyjne dotyczące HIV/AIDS, przeprowadzono szkolne konkursy wiedzy o AIDS, warsztaty, wykonywano plakaty - uczestniczyło 1589 osób.

Przesłano informację o Kampanii „Jedyny taki test” do 15 placówek służby zdrowia.

Poinformowano 7 szkół ponadpodstawowych o Europejskim Tygodniu Testowania przesyłając informacje o hasle Kampanii „Mój pierwszy raz”.

W PSSE w Śremie umieszczono gazetkę ścienną w zakresie problematyki HIV/AIDS – epidemiologii, przebiegu i ryzyku zakażenia, terapii oraz profilaktyki. Zapoznano z hasłem „Wybierz drogę praw”, które zostało w roku 2024 ogłoszone przez WHO.

1.8.3 Konkurs na plakat pt. „Nie daj szansy AIDS”

Konkurs na plakat pod tytułem „Nie daj szansy AIDS” został ogłoszony we wszystkich 7 szkołach powiatu śremskiego.

Do etapu powiatowego zgłoszono 10 prac z 2 szkół. Praca laureata I miejsca etapu powiatowego została przekazana na etap wojewódzki konkursu, w którym otrzymała wyróżnienie. Organizatorami konkursu etapu powiatowego byli: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Śremie, Starostwo Powiatowe w Śremie, Śremski Ośrodek Kultury, Klub „Relax” Spółdzielni Mieszkaniowej.

20 listopada 2024 r. w Klubie Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie odbył się finał powiatowego konkursu. Uczestniczyło w nim ok. 50 osób, laureatom nagrody wręczyli przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Śremie, Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Śremie oraz przedstawiciel Śremskiego Ośrodka Kultury.

1.8.4 Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV

Celem Młodzieżowych Liderów Zdrowia jest kształtowanie umiejętności asertywnego zachowania, określenia ryzyka zakażenia HIV, wykorzystania zdobytej podczas szkolenia wiedzy do podejmowania racjonalnych decyzji, promowanie postaw szacunku wobec siebie i innych, odpowiedzialności w kontaktach międzyludzkich oraz akceptacji wobec zakażonych i chorych. Szkolenie przygotowuje przede wszystkim do pracy we własnym środowisku lokalnym - rodzina, szkoła, znajomi.

Zostały przeprowadzone sześciogodzinne warsztaty dla uczniów klasy I szkoły ponadpodstawowej, w których uczestniczyło 13 uczniów (zaproszenie do udziału w warsztatach zostało skierowane do wszystkich szkół ponadpodstawowych).

1.8.5 Powiatowa Olimpiada Wiedzy i HIV/AIDS pt. „HIV/AIDS – wczoraj, dziś, jutro”

Celem powiatowej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS było spopularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS wśród młodzieży, uświadomienie zagrożeń jakie niesie zjawisko HIV/AIDS, kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji,

dokonywania wyborów, dotyczących własnego zdrowia, przeciwdziałanie negatywnemu postrzeganiu ludzi chorych, kształtowanie postaw tolerancji wobec nich. Olimpiada została zorganizowana dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych powiatu śremskiego i miała charakter wieloetapowy. W etapie klasowym uczestniczyło 477 uczniów, w etapie szkolnym 109 uczniów. Do etapu powiatowego zostało zgłoszonych 14 uczniów z 14 szkół.

Etap powiatowy polegał na napisaniu testu, następnie nauczyciele ze Szkoły Podstawowej Nr 5 w Śremie zorganizowali dla uczestników zajęcia edukacyjno-integracyjne.

Fundatorami nagród w Olimpiadzie byli Urząd Miejski w Śremie, Urząd Miasta i Gminy w Dolsku, Urząd Gminy w Brodnicy, Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej „Basismed” oraz PSSE w Śremie. Dnia 2 grudnia 2024 roku w Klubie Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie odbyło się podsumowanie etapu powiatowego Konkursu. Informacje o podsumowaniu ukazały się w lokalnej telewizji oraz na Facebooku PSSE w Śremie.

1.9. Realizacja programu: „Znamie? Znam je!”

Program edukacyjny dedykowany uczniom szkół ponadpodstawowych. Celem jego jest budowanie wśród młodzieży świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka oraz edukacja na temat profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. W trakcie lekcji młodzież dowiaduje się o istotności regularnego samobadania skóry, potrzebie unikania nadmiernego opalania się i zasadach ochrony przed promieniowaniem słonecznym i UV.

Program w roku szkolnym 2023/24 był realizowany w 7 szkołach ponadpodstawowych przez 1841 uczniów w 76 klasach.

Przeprowadzono 5 wizytacji realizacji programu w placówkach.

Koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on-line przeprowadzonym przez Wojewódzka Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei”.

1.10. Realizacja programu: „Talerz zdrowego żywienia”

Celem programu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad prawidłowego odżywiania.

Program dedykowany jest dla dzieci przedszkolnych 5-6 letnich oraz dla dzieci w klasach I-III w szkołach podstawowych. W ubiegłym roku odbyła się pilotażowa edycja programu.

W ramach działań przeprowadzono 4 pogadanki (2 w przedszkolu i 2 w szkole podstawowej), w której uczestniczyło 100 dzieci.

1.11 Realizacja programu „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Celem jest uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do niepalenia, ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza, przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy, uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami, uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

Program dedykowany jest dla uczniów klas IV - VIII szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2023/24 program realizowany był w 12 szkołach powiatu śremskiego, uczestniczyło w nim 726 uczniów i 274 rodziców. Przeprowadzono 7 wizytacji realizacji programu w placówkach.

1.12 Realizacja programu „Nie pal przy mnie proszę”

Program edukacji antytytoniowej przeznaczony dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Jego celem jest uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia: kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie, uświadomienie, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem oraz wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni przy nich palą.

W roku szkolnym 2023/24 na terenie powiatu śremskiego w programie wzięło udział 16 szkół podstawowych, uczestniczyło 600 uczniów oraz 502 rodziców. Przeprowadzono 10 wizytacji realizacji programu w placówkach.

1.13 Realizacja programu „Mały kleszcz – duży problem?”

W ramach działań związanych z realizacją wojewódzkiego programu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem?” w roku 2024 na terenie powiatu śremskiego przeprowadzono 19 pogadań dla uczestników i kadry kolonii, półkolonii i obozów, w których uczestniczyło 664 osób. Przeprowadzono dwa szkolenia – dla seniorów zrzeszonych w Klubie Senior + w Śremie przy Centrum Usług Społecznych w Śremie oraz w Świetlicy Socjoterapeutycznej – Centrum Edukacji, Sportu i Kultury „Iskra” w Psarskiem - uczestniczyły 43 osoby.

1.14 Realizacja projektu „Co kryją Twoje piersi?”

W roku 2024 przeprowadzona została II edycja projektu, którego celem było szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców powiatu śremskiego poprzez:

- 1) dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych),
- 2) dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących w/w badania na terenie woj. wielkopolskiego,
- 3) motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- 4) uświadomienie zagrożenia zachorowania na raka piersi.

Przeprowadzono 8 szkoleń wspólnie z Towarzystwem Śremskich Amazonek, które skierowane zostały do uczniów i nauczycieli szkół ponadpodstawowych, osób przebywających w świetlicy socjoterapeutycznej oraz członkiń Kół Gospodyń Wiejskich, w których uczestniczyło 316 osób. Ponadto przeprowadzono rozmowy dotyczące profilaktyki nowotworowej raka piersi podczas festynów i pikników z 200 osobami.

2. Interwencje nieprogramowe

2.1 Światowy Dzień Bez Tytoniu

Corocznie dzień ten obchodzony jest 31 maja.

W 16 szkołach przeprowadzono działania, w których wzięło udział 2858 uczniów (1742 uczniów w szkołach podstawowych i 1116 uczniów w szkołach ponadpodstawowych). Formy realizowanych działań w szkołach to min.: pogadanki,

filmy, gazetki ścienne, prezentacje multimedialne, prace w grupach, karty pracy, test wiedzy, plakaty, prace plastyczne, przesłanie informacji na idzienniku do rodziców.

Przeprowadzenie przez pracownika OZiPZ dwóch pogadań w szkołach ponadpodstawowych, w których uczestniczyło 245 uczniów i nauczycieli – przedstawienie wpływu palenia papierosów i e-papierosów na organizm człowieka, aspekty zdrowotne, społeczne, ekonomiczne i etyczne palenia tytoniu. Pracownicy PSSE uczestniczyli w dwóch festynach (uczestniczyło 600 osób) - uczestnicy mieli możliwość dowiedzieć się o aspektach zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych palenia tytoniu oraz skorzystać ze zmierzenia zawartości tlenku węgla (CO) w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera.

Na korytarzu PSSE w Śremie zamieszczono gazetkę ścienną związaną tematycznie ze ŚDbT.

2.2 Konkurs na komiks pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

Celem konkursu było propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów, promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej

Informację o Konkursie przekazano do wszystkich szkół powiatu śremskiego. W wyznaczonym terminie do PSSE w Śremie wpłynęło 11 prac. W etapie szkolnym wzięło udział 113 uczniów klas V szkół podstawowych. Wszyscy zwycięzcy oraz uczestnicy Konkursu otrzymali nagrody, których fundatorami byli: Urząd Miejski w Śremie, Urząd Miasta i Gminy w Dolsku, Urząd Gminy w Brodnicy, Śremski Ośrodek Kultury, PSSE w Śremie. Praca laureata etapu powiatowego konkursu została przesłana na etap wojewódzki konkursu.

Impreza podsumowująca konkurs odbyła się w Klubie „Relax” Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie. Oprócz laureatów konkursu uczestniczyli w niej zaproszeni goście i fundatorzy nagród (władze gmin Śremu i Brodnicy, Śremskiego Ośrodka Kultury, Klubu Relax w Śremie, media), rodzice, opiekunowie, nauczyciele. Przedstawiono cele i zasady konkursu, zaprezentowano nagrodzone prace, wręczono nagrody i dyplomy laureatom. W realizacji konkursu uczestniczyło 150 osób.

2.3 Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu

Corocznie święto obchodzone jest w trzeci czwartek listopada.

Podczas działań w szkołach wzięło udział 2772 uczniów - formy realizacji to m.in.: pogadanki, filmy, gazetki ściennie, prezentacje multimedialne, prace w grupach, karty pracy, test wiedzy, plakaty, prace plastyczne, przedstawienia oraz przesłanie informacji na idzienniku do rodziców.

Pracownik OZiPZ przeprowadził pogadanki w dwóch szkołach ponadpodstawowych, w których uczestniczyło 263 uczniów i nauczycieli – przedstawiono wpływ palenia papierosów i e-papierosów na organizm człowieka, aspekty zdrowotne, społeczne, ekonomiczne i etyczne palenia tytoniu.

Zorganizowanie spotkania z członkiniami Koła Gospodyń Wiejskich w Mórce i Pyszącej oraz z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem, dla których przeprowadzono pogadankę dotyczącą szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów – uczestniczyło 78 osób.

W PSSE w Śremie zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny, zamieszczono informacje na stronie internetowej Stacji, Facebooku oraz przesłano informacje do lokalnych mediów.

2.4 Organizacja projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń”

Celem projektu jest wzrost świadomości młodzieży w zakresie zagrożeń związanych z paleniem tytoniu i inhalowaniem e-papierosów, przekazanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia papierosów i inhalowania e-papierosów na organizm palacza i osób z jego otoczenia, wzbudzenie zainteresowania własnym zdrowiem i odpowiedzialności za zdrowie otoczenia, nauka zachowań asertywnych.

Przeprowadzone zostały 5-godzinne warsztaty dla uczniów klasy VII szkoły podstawowej. W szkoleniu uczestniczyło 29 uczniów. Po szkoleniu uczniowie otrzymali dyplomy Młodzieżowego Lidera Zdrowia.

2.5 „Światowy Dzień Zdrowia”

W 2024 roku hasłem przewodnim ogłoszonym przez WHO było: Moje zdrowie, moje prawo. Do szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz podmiotów leczniczych wysłano pismo informujące o „Światowym Dniu Zdrowia 2024”.

Pracownik PSSE w Śremie przeprowadził 4 pogadanki w 3 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dla 533 osób. Ponadto przeprowadzono pogadankę w Świetlicy Socjoterapeutycznej w Psarskim dla 25 osób.

Działania w szkołach, które prowadzili koordynatorzy szkolni, polegały na przeprowadzeniu m.in. pogadek, wykładów, przygotowaniu gazetek ściennych, przygotowaniu plakatów, przeprowadzeniu akcji dotyczących zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, przeprowadzeniu gimnastyki na przerwach – w działaniach uczestniczyło 8252 osoby.

2.6 Akcja „Bezpieczne wakacje”

Akcja miała na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci podczas ferii zimowych oraz wypoczynku letniego. W czasie Akcji przeprowadzono 34 narady, w których uczestniczyło 125 osób z kadry oraz przeprowadzono 34 pogadek dla 1234 dzieci, które wypoczywały na półkoloniach, koloniach i obozach na terenie powiatu śremskiego.

W ramach działań poruszano tematykę związaną ze zdrowiem (szczególnie przestrzeganie zasad higieny - mycie rąk, zębów – instruktaż mycia), profilaktykę palenia tytoniu, odżywianie, aktywność fizyczną, poruszano zagadnienia związane ze środkami zastępczymi – dopalaczami, energetykami oraz zakażeniami HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogami płciowymi, zagrożenia związane z cyberprzemocą oraz z zagrożeniami dotyczącymi wypoczynku na łonie natury np. kleszczami. Z kadrą opiekującą się uczestnikami wypoczynku, poruszono kwestie szczepień ochronnych.

Powyższe działania przeprowadzone były razem z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Śremie.

2.7 Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

W roku 2024 przeprowadzono 27 pogadek dla 766 uczestników. Podczas rozmów uświadamiano jak ważny dla ochrony i poprawy zdrowia jest właściwy styl życia i prawidłowe odżywianie. Celem działań było kształtowanie postaw prozdrowotnych, rozwijania odpowiednich nawyków żywieniowych wśród dzieci w wieku szkolnym. Uczono nabycia umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych oraz zwiększenia aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

Ponadto w zakresie promocji zdrowego stylu życia i prawidłowego odżywiania PPIS dzięki Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności prowadziła kampanię informacyjną „Wybieraj zdrową żywność” #EUChooseSafeFood w roku

2024 pod nazwą #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”, mającą na celu zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki (ze szczególnym uwzględnieniem misji EFSA) w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Kampania skierowana była do grupy odbiorców, którzy nie są specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i odżywiania w wieku od 18 do 55 lat. Tematami ubiegłorocznej edycji kampanii były suplementy diety, higiena żywności oraz choroby przenoszone przez żywność. Przeprowadzono 53 działania, w których uczestniczyło 259 osób.

2.8 Realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby!”

Adresatami wojewódzkiego projektu edukacyjnego pt. „Mam zdrowe zęby” są dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów, utrwalenie wiedzy dzieci na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy oraz ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych dotyczących właściwej higieny jamy ustnej.

Działania zostały przeprowadzone wśród uczniów 4 szkół podstawowych powiatu śremskiego (367 uczniów klas I-III, 206 uczniów klas IV-VIII), w 4 przedszkolach – uczestniczyło 161 przedszkolaków. Podczas 27 różnych form wypoczynku - uczestniczyło 1244 osoby. Działania prowadzono również podczas festynów i pikników.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono Konkurs plastyczny „Myję zęby – moje odbicie w lustrze”, skierowany uczniów klas I-III.

Informacje o Konkursie zostały przesłane do wszystkich szkół powiatu śremskiego. Do etapu powiatowego zgłoszono 16 prac z 7 szkół. W etapie szkolnym udział wzięło 39 uczniów. Trzy prace laureatów I miejsca z każdego rocznika - I, II i III klasy zostały przekazane na etap wojewódzki konkursu.

Organizatorami konkursu etapu powiatowego oraz fundatorami nagród byli: Urząd Miejski w Śremie, Urząd Miasta i Gminy w Dolsku, Urząd Gminy w Brodnicy, Prywatna Praktyka Stomatologiczna Hofman, Pielęgniarski Ośrodek Medycyny

Szkolnej BASISMED, Klub Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie oraz PSSE w Śremie.

Dnia 18 listopada 2024 roku w Sali Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie odbyło się podsumowanie etapu powiatowego Konkursu.

2.9 Realizacja promocji szczepień ochronnych

W ramach obchodzonego Europejskiego Tygodnia Szczepień przeprowadzono działania poprzez rozpropagowanie informacji dotyczących szczepień w lokalnych mediach, we wszystkich szkołach powiatu śremskiego. Ponadto przeprowadzono pogadanki wśród seniorów, w zakładzie pracy oraz w świetlicy socjoterapeutycznej. W działaniach uczestniczyły 534 osoby.

Ponadto, realizując założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030, od września rozpoczęto działania profilaktyczne w ramach powszechnego programu szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W ramach przeprowadzonych działań promujących i zachęcających do szczepień profilaktycznych przeciw HPV przeprowadzono 24 narady z dyrektorami szkół, w których przedmiotowe szczepienia się odbywają, 5 pogadanek dla rodziców dzieci, które są w grupie objętej szczepieniem (uczestniczyło 102 rodziców) oraz 2 spotkania, w których uczestniczyło 350 uczniów.

3. Współpraca

Działania oświatowo-zdrowotne były realizowane przy współpracy i wsparciu finansowym Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Starostwa Powiatowego w Śremie, Urzędu Miejskiego w Śremie, Urzędu Miasta i Gminy w Dolsku, Urzędu Gminy w Brodnicy, Śremskiego Ośrodka Kultury, Ośrodka Kultury w Książu Wlkp., Komendy Powiatowej Policji w Śremie, Pielęgniarskiego Ośrodka Medycyny Szkolnej „BASISMED”, Muzeum Śremskiego w Śremie, Klubu Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie, Kwaciarni J. Górkiwicz - Woźniak, Prywatnej Praktyki Stomatologicznej Hofman, Koła Łowieckiego Nr 74 Ostoja w Śremie, Koła Łowieckiego Nr 75 Knieja w Dolsku, Sklepu Hop do Wody, placówek oświatowych powiatu śremskiego, lokalnych mediów.

IX. Działalność kontrolno-represyjna.

Porównanie prowadzonej działalności kontrolno-represyjnej w latach 2020-2024.

I.p.	Rodzaj podjętych działań	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba kontroli	3480	5684	4815	1788	1124
2.	Liczba pobranych prób do badań	221	276	342	269	294
3.	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	1176	244	261	248	256
4.	Liczba wydanych decyzji płatniczych	138	187	261	214	186
5.	Liczba postanowień	11	21	22	45	172
6.	Tytuły wykonawcze	0	0	4	1	1
7.	Liczba nałożonych mandatów karnych	1	48	17	11	5
8.	Kwota nałożonych mandatów karnych	500	3.250	2.850	3.000	1.400
9.	Kwota nałożonych kar pieniężnych	0	0	0	0	12.000

X. Wnioski końcowe.

1. W sposób ciągły prowadzone były działania mające na celu wczesne wykrywanie, zgłaszanie i zwalczanie chorób zakaźnych oraz stały nadzór nad nosicielami chorób zakaźnych.
2. Odnotowano o 19 przypadków więcej odmów zaszczepienia dziecka, wyrażonych przez rodziców.
3. Największy wzrost zachorowań stwierdzono w odniesieniu do krztuśca.
4. Stan sanitarny obiektów obrotu żywnością w stosunku do roku ubiegłego utrzymuje się na podobnym poziomie. Nałożono mandaty karne za zły stan sanitarny i przeterminowane artykuły spożywcze.
5. Zwrócono uwagę na pogarszanie się stanu sanitarno-technicznego obiektów z grupy mała gastronomia, zjawisko to dotyczy głównie zakładów prowadzonych przez imigrantów z dalekiego wschodu. Prawdopodobnie wynika to z różnic kulturowych.
6. Najwięcej problemów występuje w zakładach obrotu żywnością i małej gastronomii. Wynika to z ich różnorodności oraz kwalifikacji osób w nich zatrudnionych. Często zatrudniani są pracownicy, którzy nie posiadają odpowiednich kwalifikacji, wiedzy na temat zapewnienia bezpieczeństwa żywności, podstawowych zasad higieny, przepisów prawa żywnościowego, potencjalnych zagrożeń oraz brak jest nadzoru ze strony właścicieli.
7. Zauważa się tendencję do likwidowania małych sklepów spożywczych szczególnie w małych miejscowościach i wioskach.
8. Wskaźnik obiektów żywności i żywienia niezgodnych od lat utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie m.in. dzięki wdrażaniu systemów jakości w przedsiębiorstwach, ale także systematycznym i konsekwentnym kontrolom prowadzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także w okresie letnim wzmożone kontrole weekendowe.
9. Odnotowano nieznaczny spadek odsetka obiektów niezgodnych (2,23%) w porównaniu do 2023 r.
10. Przyczyną kwestionowania prób pobranych do badań laboratoryjnych były nieprawidłowe parametry mikrobiologiczne lub niewłaściwe parametry fizykochemiczne materiałów do kontaktu z żywnością.

11. W roku 2024 Państwowa Inspekcja Sanitarna na bieżąco monitorowała i weryfikowała wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowych z realizacji badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnie z ustalonym harmonogramem. Ponadto samodzielnie prowadziła kontrolę jej jakości w zakresie zgodnym z obowiązującymi wymaganiami. Sprawowany nadzór przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego wody i pozwala na szybkie podejmowanie działań naprawczych w przypadku pogorszenia jej jakości.
12. Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa zmianie.
13. W ocenie organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wszystkie wodociągi na terenie powiatu śremskiego produkują wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Żaden z nadzorowanych wodociągów podobnie jak w roku ubiegłym nie został oceniony negatywnie.
14. Celem sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego osób z nich korzystających.
15. W 2024 roku odnotowano wzrost liczby nowych zakładów w branży beauty.
16. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 r. oceniono stan sanitarny w 83 obiektach użyteczności publicznej i kąpieliskach, co stanowi 36% obiektów znajdujących się w ewidencji (ogółem 233 obiekty). Jako zły został oceniony 1 obiekt - odsetek obiektów złych wynosił 1,2%.
17. W 2024 roku odnotowano spadek liczby obiektów wykonujących działalność leczniczą.
18. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 r. oceniono stan sanitarny w 44 obiektach służby zdrowia, co stanowi 33% obiektów znajdujących się w ewidencji (ogółem 134 obiekty). Jako złe zostały ocenione 2 obiekty.
19. Nie stwierdzono uchybień w zakresie zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości, postępowania z bielizną i postępowania z odpadami medycznymi.
20. Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zasad postępowania z bielizną, utrzymania czystości i porządku, przypominano o obowiązku postępowania zgodnie z opracowanymi procedurami oraz o konieczności ich aktualizacji, a także przypominano o zasadach właściwej klasyfikacji odpadów medycznych.

21. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 postępowania w sprawie chorób zawodowych i wydano 3 decyzje stwierdzające choroby zawodowe:
- pylice płuc - 2,
  - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym – 1,
- oraz wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.
22. Prowadzono ścisłą współpracę z pracodawcami i Wojewódzkim Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu w zakresie sporządzenia oceny narażenia zawodowego u osób, co do których zachodziło podejrzenie o zachorowanie na chorobę zawodową.
23. Prowadząc bieżący nadzór nad zakładami pracy, w których występuje narażenia pracowników na czynniki szkodliwe (przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń), oceniano jakie działania związane z ochroną pracownika wdrażają pracodawcy.
24. W roku 2024 wydano 14 decyzji zarządzających, które zawierały 38 nakazów, w tym m. in.:
- przedstawić do wglądu aktualne wyniki pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
  - doprowadzić do należytego stanu technicznego pomieszczenia higieniczno-sanitarne przeznaczone dla pracowników;
  - odizolować stanowisko pracy klejenia pianki od pozostałych stanowisk pracy zlokalizowanych w pomieszczeniu tapicerni oraz zapewnić spełnienie wymagań technicznych dla pomieszczeń pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia;
  - przedstawić do wglądu ocenę ryzyka zawodowego dla poszczególnych stanowisk pracy;
  - przedstawić do wglądu rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.
25. Prowadzono ścisłą współpracę z organami założycielskimi w odniesieniu do szkół i przedszkoli, co pozwoliło na bieżąco pozyskiwać niezbędne informacje przydatne w realizacji nadzoru nad ww. placówkami. Przekazywano również do tych organów dokumentację pokontrolną i administracyjną związaną z wydanymi decyzjami.

26. Mając na uwadze wspólny cel, jakim jest kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych, w tym działań z zakresu profilaktyki wad postawy, podczas prowadzonych czynności kontrolnych/badań w zakresie ergonomii, podejmowano również działania informacyjne mające na celu przypomnienie zasad, kryteriów dotyczących doboru odpowiedniego zestawu mebli edukacyjnych. Zwracano uwagę na konsekwencje i negatywne skutki korzystania z źle dobranego rozmiaru/zestawienia mebli edukacyjnych, na zachowanie właściwej pozycji podczas zajęć oraz odpowiedniej aktywności fizycznej, zachęcano do korzystania z zajęć sportowych. Przekazywano materiały edukacyjne.
27. Wspólnie z Policją podejmowano działania prewencyjne dotyczące nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży.
28. Dokonano odbioru 25 obiektów w związku z wpłynięciem zawiadomień o zakończeniu budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania od inwestorów, na których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.). Dokonano odbioru: zakładu produkcyjnego, budynku magazynowego, budynku socjalnego, pracowni endoskopowej, rozbudowy hotelu, budynku usługowego, budynków handlowych, hali sportowej, sal gimnastycznych, zespołu szkolno-przedszkolnego, oddziału przedszkolnego, hali magazynowej, rozbudowa placówki służby zdrowia o rezonans magnetyczny.
29. Ponadto należy zaznaczyć, że ze względu na zmianę w obowiązujących przepisach prawnych, tj.: ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) ilość wpływających spraw do rozpatrzenia zwiększyła się znacząco. Zmiany dotyczyły wniosków o uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy lub uzgodnienie projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dla określonych inwestycji. W 2023 r. wydano 15 postanowień, natomiast w 2024 r. wydano ich 125.
30. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizował współpracę z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Współpraca ta dotyczyła w szczególności rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć, uzgadniania warunków zabudowy oraz dokonywania odbiorów, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej.

31. W roku 2024 kontynuowano realizację programów o zasięgu krajowym i wojewódzkim między innymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.
32. Przy realizacji działalności kontrolnej jak również oświatowo – zdrowotnym, prowadzona jest ścisła współpraca z władzami samorządowymi i organami założycielskimi placówek nadzorowanych.
33. Działania prozdrowotne były realizowane przy współpracy i wsparciu finansowym Starostwa Powiatowego w Śremie, Urzędów Miejskich i Gminnych oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.
- W licznych przedsięwzięciach współuczestniczyły Komenda Powiatowa Policji, lokalne media oraz Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej „BASISMED, Muzeum Śremskiego w Śremie, Klubem Relax Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie, Kwaciarnia J. Górkiewicz - Woźniak, Prywatna Praktyka Stomatologiczna Hofman, Koło Łowieckie Nr 74 Ostoja w Śremie, Koło Łowieckie Nr 75 Knieja w Dolsku, Sklep Hop do Wody, placówki oświatowe powiatu śremskiego.
34. Podejmowane w roku sprawozdawczym działania, były w dużym zakresie ukierunkowanych na dążeniu do poprawy stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych placówek i obiektów.